

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.
Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 1,155

PENKTADIENIS, SPALIO (OCTOBER) 30, 1953, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XXII

Trys didieji, Bidault, Edenas ir Dulles, konferuoja Londone. Atsirado naujos bėdos — Italijos — Jugoslavijos ir Izraelijos — Jordano ginčai, o chillo užsispyrimą matytis su Malenkovu. Amerika nenori, kad jis vyktų į Maskvą.

Churchillas Nebenoris Važiuoti į Maskvą Pasimatyti su G. Malenkovu

LONDONAS. — Premjeras W. Churchillas atidėjęs į šalį savo planą vienam vykti į Maskvą pasimatyti su premjeru Malenkovu.

Iš vienos pusės, jis susidūręs su didele amerikiečių opozicija. Iš kitos, nebuvo pastebėta, kad Maskva karštai pritartų jo vizitui. O prie to visko prisidėjęs ir gydytojų

Korėjiečiai ir Kiniečiai Nori Įtraukti Neutralias

PANMUNJOM. — Čia įvyko pasitarimas tarp amerikiečių iš vienos pusės ir kiniečių su korėjiečiais iš kitos dėl Korėjos politinės konferencijos.

Kiniečiai ir korėjiečiai reikalauja praplėsti konferenciją įsileidžiant neutralias šalis, ypač Azijos, o amerikiečiai reikalavo, kad būtų kalbama tik apie laiką ir vietą.

Amerikiečiai nenorį visai jokių neutralių šalių toje konferencijoje.

Dabar sunku pasakyti, kuo šis pasitarimas baigsis.

įspėjimas, kad jo sveikata neleidžia tokias keliones daryti.

Nors jo sveikata dabar esanti gerame stovyje, bet esą prisibijoma, kad ilgesnė kelionė ar įsitempimas galėtų žymiai paveikti į sveikatą ir priversti vėl paimti poilsį.

Edenas ir kiti jo valdžios nariai taipgi esą prieš išvykimą iš namų. Jie aiškina, kad dabar nesą tokio griežto reikalo, kad būtų pateisinamas statymas sveikatos į pavojų.

Bet Churchillas vistiek tebejauciaš, kad paskutiniu jo pasidarbavimu turi būti užtikrinimas taikos bent vienai kartai ar daugiau kaip vieno iš žymiųjų valstybininkų.

Churchillas manas, kad vakarai pražioypoje vieną iš geriausių progų susitikti su komunistais. Ta proga buvus tuojaus po Stalino mirties.

Matomai jis įsivaizduoja, kad tada Tarybų Sąjunga buvo keblioj padėtyj ir buvo galima priversti ją daugiau nusileisti.

Nors jis savo pasimojimą atidėjo, tačiau jis tebemaņas, kad toks pasitarimas tarp didžiųjų lyderių turėtų įvykti. Jei nebūtų galima su-

sitarti, sako jis, tai gal būtų galima arčiau pažinti, ko Maskva siekia.

Amerikiečiai, tačiau, labai priešingi tokiam susitikimui ir nenori, kad ir Churchillas, kad ir vienas, matytųsi su Malenkovu. Laike pasitarimo Londone Dulles nesileido perkalbėti.

Referendumas Visur Eina Sklandžiai

TORONTO. — Kanados Taikos Kongreso vedamas referendumas eina sklandžiai ir po visą Kanadą, kaip rodo ateinančios informacijos.

Balsuotojai didelėj didžiūmoj pasisako už derybas taikai sutvirtinti.

Vancouveryje balsavo jau virš 6,000. Taikos komitetas kreipėsi į Kanados vyriausybę, kad ji remtų Indijos pasiūlymą, kad JT reikalautų didžiųjų pasitarimo sumažinimui įsitempimo.

Kanados Taikos Kongresas pasiuntė sveikinimą Japonijos Taikos Kongresui, kuris įvyko spalio 17-18 dienomis.

Francūzai Labai Išvargę Kariaudami Indo-Kinijoje

PARYZIUS. — Septynių metų karas Indo-Kinijoje, kurio galo dar nesimato, baigia varginti francūzus. Jie pradeda jausti to karo našatą ant savo pečių. Reikia atsiminti, kad tas karas jiems kainuoja po \$1,500,000,000 per metus. Tiesa, dabar žymią dalį padengia amerikiečiai, bet vistiek jis dar tebėra iškaštingas.

Šiandien Francijos žmonės klausinėja vienas kitą, kaip ilgai tas karas tęsis? Ar nėra būdo, kaip išsinarplioti iš to karo? Ką Francija laimi bekariaudama?

Pasirašymas paliaubų Korėjoj kursto francūzus ieškoti išeiities. Žmonių tarpe auga reikalavimas, kad būtų einama prie derybų su oponentais.

Diskusijos prasidėjo ir parlamente. Jos buvo nutrauktos, bet šiomis dienomis vėl bus diskutuojama, kaip likviduoti tą karą.

Kada ten karas prasidėjo (1946 metais), francūzų ū-

pas buvo visai kitas. Tada atrodė, kad ilgai netruks, kol bus sumuštos partizanų grupės. Dabar visai kąs kita. Francija turi tenai 250,000 kariuomenės. Bet Vietnamo išsilaisvinimo armija taipgi turi 300,000 narsių kovotojų. Francūzai valdo tiktai didmiesčius ir ryžių auginimo sritis. Visa kita teritorija randasi vietnamiečių kontrolėj.

Vieni politikieriai teigia, kad reikia siųsti daugiau jėgų ir priversti vietnamiečius nustoti kariavus. Kiti reikalauja tartis su jais.

Šiomis dienomis francūzai pravedė didelę ofensyvą. Ji atidėjus vietnamiečių ofensyvos pavojų, bet nepavyko suduoti smūgi vietnamiečių jėgoms, kurios sudaro pavojų Red River deltai.

Premjeras Laniel nori sumažinti vietos žmonių opoziciją francūzams siūlydamas Indo-Kinijos trims valstybėms nepriklausomybę Francūzų Sąjungoj.

Šiomis dienomis iš diskusijų parlamente paaiškės, kaip Francija mano baigti tą karą.

Tito Nesutinka Su Pella Idėja

BELGRADAS. — Tito atmeta Italijos premjero Pella idėją, kad abidvi šalys ištrauktų karines jėgas iš pasienio. Girdi, tai veidmainystė.

Jugoslavams taipgi nepatinka nauja britų ir amerikiečių idėja dėl atidavimo Triesto italams.

Nauja idėja numato atidavimą Triesto italams, bet su pataisa. Britų ir amerikiečių kariuomenė palieka, bet italai įveda savo civilinę administraciją.

Jugoslavija, sako Tito radio, niekad neįleis įtalų į Triestą, kad ir pro užpakalines duris.

LONDONAS. — London Times, vienas iš įtakingiausių britų laikraščių, editoriale sako, kad Kinijos Liaudies Respubliką reikia pripažinti, nes ji jau faktas, kuris ir pasiliks.

Indijos Viceprezidentas Atmeta Amer. Kritiką

NEW DOLHI, Indija. — Sir Sarvepalli Radhakrishnan, Indijos viceprezidentas, išbarė Jungtines Valstijas už stoką supratimo Indijos politikos šaltame kare. Dėl stokos supratimo tos politikos, sakė jis, Amerika kaltina Indiją esant neutralia arba net prokomunistine.

Jis kalbėjo per radio, minint Jungtinių Tautų dieną.

Iš vienos pusės, sako jis, komunistinė sistema gali būti sudemokratizuota, o iš kitos, ji daug gera padarė milijonams vargšų ir todėl ji rado pritarimo išnaudojamoose žmonėse.

Indija žiūri į komunistines šalis iš tokio taškaregio ir todėl nesideda su Amerikos reakcionieriais, kurie rėkia apie "komunizmo pavojų" dieną ir naktį.

Didelė Kova už Didelį Dalyką

(Ontarijos seimelio nario J. B. Salsbergo radio kalba, pasakyta spalio 17)

Dabar eina aštri kova už didelį dalyką tarp galingų Jungtinių Valstijų ir Kanados bankierių, investicijų brokerių ir promoterių grupių.

Nuo to, kaip ši kova užsibaigs, žymiai priklausys šimtų mūsų bendruomenių ateitis ir milijonų kanadiečių gerovė.

Aš kalbu apie kovą už didžiulius Albertos natūralios geso (dujų) rezervus.

Šis naujas šaltinis pigios natūralios jėgos, žinoma, galėtų duoti pigesnę kūrą dėl naminio naudojimo ir apšildymo mūsų namų. Bet tas dar ne viskas. Jis gali stimuliuoti industrinį vystymąsi visoj eilėj miestelių ir miestų skersai visą šalį. Jis gali suteikti pamatinius reikalavimus dėl įsteigimo visai naujų industrijų ir sumažinti reikalą pirkti milijonus tonų anglies Amerikoje kievieni metal. Trumpai, Kanados natūralaus geso rezervas galėtų sumažinti išlaidas, palengvinti užduotis ir sudaryti daug darbų.

Niekas neabejoja, kad šių ir daugelio kitų dalykų galima pasiekti su pagalba naujai atrasto Kanados pigios jėgos šaltinio — jos natūralaus geso.

Jūs ir aš tikrai sutiksime, kad jeigu taip yra, tai ko laukti ir kodėl nieko nedaryti, kad gėsa būtų priinama mūsų šalies industrijom ir bendruomenėms. Bet faktas yra, kad mes esame dideliam pavojuje būti apiplėšti. Aš užtikrinu jus, mano draugai, kad aš neperdeudu, ar keliu bereikalingą aliarmą, kuomet sakau, kad

eina didelis suokalbis atimti iš mūsų pilną naudą, kuri teisingai priklauso mums.

Jūs tikrai norėsite žinoti, kasgi nori atimti iš mūsų natūralų gėsa ir kaip tas yra daroma. Gerai, štai auginjami faktai, kuriuos visi kanadiečiai, o ypačingai Toronto ir Ontarijos gyventojai turėtų žinoti.

Pirmutinis ir pavojingiausias pavojus kyla iš tos galingos grupės Amerikos finansierių ir jų jaunesnių partnerių, kurie nori neleisti nutiesti kanadišką vamzdį tvėdimui natūralaus geso iš Albertos per Manitobą į Ontarijos miestus, kaip Port Arthur, Fort William, Sudbury, North Bay, siaurinius mainų distriktus, Torontą ir netinės Ontarijos sritis, ryšinę Ontariją, per rubežių linkui Montrealo. Taip, tarp grupės finansinių piratų išleidią didelės sumas kovodama prieš kanadišką vamzdžio projektą. Jie nori nukreipti Albertos gėsa į pietus, į Jungtines Valstijas!

Dabar, jūs galite pamanyti, kad toks biauirus ir anti-kanadiškas planas niekad negali būti priimtas. Bet leiskite man priminti jums, kad Wall Streeto bankieriai ir Amerikos aliejaus monopolištai jau atėmė iš mūsų kanadišką alyvos vamzdį. Albertos alyva vamzdžiais eina ne į Port Arthurą ir Fort Williamą, bet į Jungtines Valstijas, ir ne kas kitas, kaip liberalų valdžia Ottawoje davė leidimą praveisti vamzdį į Jungtines Valstijas. Suokalbis atimti iš Rytinės Kanados pigų natūralų gėsa tokiu būdu nėra taip mažas da-

lykas, kaip jūs įsivaizduojate.

Kad toks suktas apvogimas būtų baises smūgis Kanados interesams, kad tas sulaikytų ekonominę pirmynžangą, kad atimtų iš daugelio mūsų bendruomenių progą augti industriniai, parūpinti žmonėms darbo, Amerikos finansieriams, be abejonės, visai neapeina. Faktinai, to jie ir nori. Jie nori sutrukdyti Kanados industrinę pažangą. Jie nori užgrobti mūsų alyvą, mūsų gėsa, mūsų geležies rūdą; išsigabenti į Ameriką dėl Amerikos ekonominių rojalistų interesų.

Tai pavojus Nr. 1, ir prieš šį pavojų mes visi privalome susivienyti, nežiūrint mūsų politinių skirtumų, ir kovoti petys į petį. Eidami kartu mes galime išsaugoti mūsų natūralų gėsa dėl mūsų šalies ir žmonių labo.

Kitas pavojus taip pat yra rimtas ir mes turime stoti prieš jį dabar. Yra kita finansinė grupė, kuri nori atvesti gėsa vamzdį iš Albertos į rytus. Bet mes turime suprasti, kad ši antroji grupė turi mintyje ne šalies interesus ar žmonių gerovę. Jie nori išgauti iš to pelną, kuo didžiausį pelną. Ko ši grupė nori, tai gauti visišką teises išnaudoti Kanadą ir jos žmones, kad susikrovus didžiausius pelnus, pasiglemžiant į savo monopolį kanadišką gėsa vamzdį. Kaip kad vienas iš tų promotierių sakė vienam laikraštininkui: "Vamzdį nutiesus nebelieka jokio darbo; tik sėdėk ir žiūrėk, kaip pinigai plaukia". Ir tas yra giliausia tiesa.

Gali būti aišku, kad jei mes norime turėti pilną naudą iš gamtos didžiausios dovanos Kanadai, tai mes ne tik turime atsivesti gėsa iki pat Montrealo, bet ir užtikrinti, kad jis būtų pigus. To niekad nebus, jei bankieriai ir promotieriai pasiims į savo rankas nutiesti vamzdį ir kontroliuoti. Jie bandys pasidaryti kuo daugiau pelno, o tas reikės aukštą kainą ir tokiu būdu numuš natūralaus geso reikšmę.

Mes, Darbo Progresyvi Partija, sakome, kad geso vamzdis turėtų būti pabudavotas ir kontroliuojamas visuomenės, kaip kad elektra Ontarijoj, transportacija Toronte. Kitais žodžiais, Dominijos valdžia, viena ar kartu su keliomis provincijomis, turėtų imtis vamzdžio pravedimo ir jo kontroliavimo, kad būtų galima perduoti žmonėms natūralų gėsa taip, kad niekas iš to nepasipelnėtų.

Valstybės lėšomis praves-tas ir kontroliuojamas geso (Pabaiga ant 12 pusl.)

Gera Proga Įsigyti Šias Naudingas ir Įdomias Knygas

POPIEZIAI IR LIETUVIŲ TAUTA. Parašė prof. Povilas Pakarklis. Knygoje išdėstoma: Popiežių vaidmuo; jų žygiai; lietuvių kova prieš kryžiuočius. Knyga turi 255 puslapius. Kaina \$1.50.

GAMTA IR ŽMONĖS. Parašė M. Ilinas. Labai aiškiai išdėsto gamtą ir kaip žmonės ją pasikinkė savo naudai. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

VIDURAMZIŲ ISTORIJA. Redagavo prof. E. A. Kosminskis. 304 puslapiai. Kaina \$1.00.

ŽMOGUS IR MAŠINĄ. Sutaisė Jonas Kaškaitis. Knyga gausiai iliustruota, suteikia davinį apie technikos išvystymą ir to reikšmę žmonijai. Kaina \$1.00.

ALIEJUS. Parašė Upton Sinclair. Tai vienas iš įdomiausių jo romanų. 800 puslapių. Kietais viršais. Kaina \$2.00.

AMERIKOS DEMOKRATIJOS STEIGĖJAI. Parašė visa eilė autorių. Sužinok, kas buvo Washingtonas, Thomas Jeffersonas, Lincolnas, Tadas Kosciuško, Pulaski ir kiti žymūs žmonės. 364 puslapiai. Kaina \$1.00.

PETRO CVIRKOS APYSAKOS. Aprašoma nuo baudžiamos iki šių dienų svarbiausi įvykiai. Knyga turi 300 puslapių. Kaina \$1.50.

TARYBŲ GALYBĖ. Parašė Kanterburio dekanas Dr. H. Johnson. Knyga parašyta karo laiku apie tarybinę tvarką. 224 puslapių. Kaina 75 centai.

Liudviko Bonaparto Briumerio Aštuonioliktoji ir Namiuis Karas Prancūzijoje. Kietais apdarais, 360 puslapių. Kaina \$1.50. Parašė Karolis Marksas.

MOTINA. Parašė Maksimas Gorkis. Viena iš įdomiausių apysakų. 500 puslapių. Kietais viršais. Kaina \$1.50.

POVILAS JURKA. Parašė R. Mizara. Apysaka iš Amerikos žmonių bei Amerikoje gyvenančių lietuvių gyvenimo. 318 puslapių. Kaina \$1.00.

SENO VINCO RAŠTAL. Telpa 10 apysakų iš Amerikos žmonių gyvenimo. 450 Puslapių. Kietais viršais. Kaina \$1.50.

Kaip ir Seratvėje Būti Jaunam. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudinga knyga sveikatos klausimu, ypatin-gai dėl senesnio amžiaus žmonių. Kaina 65 ct.

Lietuvių Tautos Atbudimo Pionieriai. Parašė Dr. A. Petrika apie veiklą Dr. Kudirkos, P. Višinskio, Petkevičiūtės, J. Biliūno, Žemaitės, Lazdynų Pelėdos, Šatrijos Raganos. Knyga svarbi, su paveikslais. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

UKANOS. Parašė M. Rasoda-Mizara. Apysaka iš Amerikos lietuvių gyvenimo. 342 puslapių. Kaina \$1.00.

PAVASARIO GODOS. Eilių rinkinys. Parašė vienas iš buvusių žymiausių Amerikos lietuvių poetų Stasys Jasilionis. Joje telpa apie 300 eilių bei dainų. 256 puslapių. Kaina \$1.00.

Argentina ir Ten Gyvenanti Lietuviai. Parašė R. Mizara, kuris gyveno Pietų Amerikoje. Knygoje rasite informaciją ir apie kitas Pietų Amerikos šalis. 190 puslapių. Kaina \$1.00.

Pirmoji Lietuvos Sovietų Valdžia. Parašė V. Mickevičius-Kapsukas. Knygoje aprašoma 1918-1919 metų Lietuvos žmonių kovos už laisvę. Su paveikslais. 240 puslapių. Kaina \$1.00.

PRISIKELUSI LIETUVA. Parašė A. Bimba, kuris lankėsi po karo Lietuvoje. Knyga 222 pusl. Kaina \$1.00.

Kečkas į Naują Gyvenimą. Parašė A. Bimba. Faktai apie Amerikos žmonių gyvenimą. 224 puslapiai. Kaina \$1.00.

SAULETOJ ISPANJOJ. Parašė Edvardas Zdanuskas. Jo atsiminimai iš karo su Franko fašistais. 156 puslapių. Kaina 50 centų.

Su užsakymu prašome prisijusti ir mokesti. Persiuntimą mes apmokame.

ELD Kanados Veikiantis Komitetas
P. O. Sta. C., Box 1007 Toronto 3, Ont.

Windsoro ir Apylinkės Lietuvių Žiniai

Sūnų ir Dukterų Draugijos
10 Kuopa Rengia

Smagus Šokius

Šeštadienį, Lapkričio (November) 21

Kroatų Salėj, 2520 Seminole St.
(Kampas St. Luke)

Salės durys atsidarys 6 valandą vakaro. Šokių pradžia 8 valandą vakaro.

Bus gera muzika ir įvairių gėrimų ir užkandžių.

Kviečiame visus Windsoro - Detroito ir apylinkės lietuvius atsilankyti į šokius ir linksmai praleisti laiką.

Rengėjai

TARY

Auga Gaminiai Asortimentas

Vilniaus "Kruko kolektyvas" džiūsių gaminių. Prieš kurį laiką buvo architektų gamyba. Šiomis leista nauja architektūriniai statybinė mės respublikoje priti pirmą kartą broliškų tarybi tyrimu. Archit menys bus pastatų fasadų. Tai iki šiol bū rankomis, kas daug darbo, ž gindavo statyl ną ir t.t.

Įsisavinant i ciją ypatingai monės darbo k kimova. Ji ka po 400 vienety nių akmenų, es 300.

Prieš Gyvuli

Siomis dien vyko LTRS- paruošų minis tos apsaugo LTRS Mok suorganizuota veterinarijos gydytojų bei tojų pasitar bruceliozės lik simais. Jame giau kaip 250 medicinos gy

Pranešimus metu padarė SR Mokslų ak sis narys aka sorius M. Jusl Žemės ūkio ir terijos Pietų bos vyriausis gydytojas dr. Mokslų akade ninkystės ir v stituto direkt tojas M. Babe Diskusijose veterinarijos gydytojų. N monės likvidu celiozę mūsų

Sviestas ir

Panevėžys. socialistinį le džiosios Spal revoliucijos garbei, Panev nės sviesto miesto pienir siekia paga jams daugiau ir kitų pieno išnaudodami

TARYBŲ LIETUVOJ

Auga Gaminių Asortimentas

Vilniaus "Krosnies" fabriko kolektyvas didina išleidžiamų gaminių asortimentą. Prieš kurį laiką įmonė įsivaino architektūrinių čerpių gamybą. Šiomis dienomis išleista nauja gaminių rūšis — architektūriniai akmenys. Ši statybinė medžiaga mūsų respublikoje pradėta gaminti pirmą kartą, pasiremiant brolišku tarybinių tautų patyrimu. Architektūriniai akmenys bus panaudoti naujų pastatų fasadų apdailinimui. Tai iki šiol buvo atliekama rankomis, kas reikalaudavo daug darbo, žymiai pabrangindavo statybų darbų kainą ir t. t.

Įsisavinant naują produkciją ypatingai pasivymėjo įmonės darbo pirmūnė S. Jakimova. Ji kasdien išleidžia po 400 vienetų architektūrinių akmenų, esant normai — 300.

A. Butėnas

Prieš Gyvulių Ligas

Šiomis dienomis Vilniuje įvyko LTSR. Žemės ūkio ir paruošų ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos, LTSR Mokslų akademijos suorganizuotas respublikinis veterinarijos ir medicinos gydytojų bei mokslo darbuotojų pasitarimas gyvulių bruceliozės likvidavimo klausimais. Jame dalyvavo daugiau kaip 250 veterinarijos ir medicinos gydytojų.

Pranešimus pasitarimo metu padarė Baltarusijos T-SR Mokslų akademijos tikrasis narys akademikas profesorius M. Juskovicėcas, TSRS Žemės ūkio ir paruošų ministerijos Pietų-vakarų valdybos vyriausias veterinarijos gydytojas drg. Čyžas, LTSR Mokslų akademijos Gyvulininkystės ir veterinarijos instituto direktoriaus pavaduotojas M. Babėnskas ir kiti.

Diskusijose dalyvavo 20 veterinarijos ir medicinos gydytojų. Numatyta priemonės likviduoti gyvulių bruceliozė mūsų respublikoje.

D. Kukenys

Sviestas ir Sūriai

Panevėžys. — Vystydami socialistinį lenktyniavimą Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos 36-tųjų metų garbei, Panevėžio tarprajoninės sviesto-sūrių bazės ir miesto pieninės darbininkai siekia pagaminti vartotojams daugiau sviesto, sūrių ir kitų pieno produktų. Gerai išnaudodami įrengimus, rū-

Aklimatizuojamos Audinės T. Lietuvoje

Prieš keletą dienų šventosios upės aukštupyje, o taip pat Siesarčio ir Virintos upėse paleista į laisvę 76 audinės. Jos buvo atvežtos iš Totorijos ATSR. Tai brangiakailiai žvėreliai, kurie pasižymi tamsiu, gražiu ir patvariu kailiuku. Audinėms gyventi reikalingos upės, kuriose vietomis vanduo neužšąla ir žiemą. Aukščiau minėtos upės kaip tik yra tinkamos gyventi audinėms.

Vietos gyventojai domisi atvežtais naujais žvėreliais. Audinių, kaip ir kitų aklimatizuotų žvėrių medžioklė — draudžiama.

Ivairi Sezoninė Avalynė Vaikams

"Viktorijos" avalynės fabrikas šiuo metu gamina vaikišką avalynę žiemos sezonui. Jau įsisavinta dešimt naujų modelių avalynės, kuri yra skirta dėti 6-16 metų amžiaus vaikams. Artimiausiu metu sezoninės avalynės gamyba dar labiau padidės. Apie tai buvo svarstoma šiomis dienomis įvykusiame įmonės partiniame - komjaunimo susirinkime. Komunistai ir komjaunuoliai įsipareigojo patiekti respublikos moksleiviams daugiau ir geresnės avalynės.

Fabriko pajėgumą žymiai padidins naujas gamybinis korpas, kuris jau baigiamas statyti. Jame už kelių savaičių bus sumontuota eilė naujų mašinų, įrengtas centrinis apšildymas, vandentiekis.

V. Sergiejevas

Pirmieji Žemės ūkio Meistrai

Užvakar Vilniaus rajono žemės ūkio ir paruošų skyrius aštuoniems Kovo 8-sios vardo žemės ūkio artelės nariams suteikė pirmos kategorijos žemės ūkio meistru vardus gyvulininkystės srityje.

Prieš keletą dienų zootechnikas R. Gavričiova, kuri trejus metus vadovavo šio kolūkio zootechninės grupės užsiėmimams, patikrino, kaip

pestingai juos prižiūrėdami, darbininkai kasdien žymiai viršija nustatytas užduotis. Aukštus darbo rodiklius spalnio socialistinio lenktyniavimo dienomis pasiekia grietininio sviesto gamybos brigada, vadovaujama draugo Palskio.

V. Gružinskas

klausytojai kursuose įgytas žinias panaudoja gamyboje. Kolūkio gyvulininkystės fermų darbuotojai pasiekė nemažus laimėjimus. Gyvulių augintoja J. Kutko iš dešimties jai priskirtų karvių išaugino dešimt veršiukų. Galvijų fermos vedėjai O. Slavinskajai vadovaujant, žymiai padidėjo pieno primelžimas iš kiekvienos karvės.

Dideli pasiekimai, panaudojant agro-zootechniuose kursuose įgytas žinias, pasiekti daugelyje respublikos kolūkių. Šį rudenį pirmos kategorijos žemės ūkio meistru atestatus laukininkystės ir gyvulininkystės srityse gaus daugiau kaip 6 tūkstančiai respublikos kolūkiečiai, kurie šiais metais baigė trimečius agro-zootechninius kursus.

Kolūkinė Prekyba

BIRŽAI. — Siekdama pagerinti miesto gyventojų aprūpinimą maisto produktais, Biržų turgaus direkcija su kolūkiais yra sudariusi sutartis, pagal kurias žemės ūkio artelių nariai atveža parduoti daug mėsos ir pieno produktų, kiaušinių, daržovių, vaisių, grūdų ir t. t. Vien tik tai "Bendro darbo" kolūkis iki metų galo yra numatęs realizuoti miesto prekyvietėje daugiau kaip 4,000 kg mėsos, 19,000 kg pieno, 16,000 kg daržovių ir vaisių, 14,000 kg grūdų ir kitų produktų. Nemaža įvairių žemės ūkio gaminių kasdien atveža "Tarybinės žemės", "Pabiržės" ir kiti kolūkiai.

Biržų turgavietėje yra pastatyta 12 kioskų, visa eilė prekyštalių. Šiuo metu turgavietėje statomas naujas mėsos paviljonas.

"Inkaro" Fabriko Saviveiklininkai Ruošiasi Išvykoms

KAUNAS. — "Inkaro" fabriko meninės saviveiklos kolektyvas ruošia programą, su kuria numato artimiausiu laiku aplankyti eilę kolūkių bei MTS. Fabriko choras, vadovaujamas drg. Čyžo, moko Muradeli "Jaunimo dainą", Budriūno dainą "Geltoneji lineliai", Dvariona — "Ant Nemuno kranto" ir kino filmo "Aušra prie Nemuno" ir eilę kitų lietuvių liaudies bei tarybinių dainų.

Dramos ratelis ruošia du naujus pastatymus — V. Miľūno pjesę — "Sienlakraštis" ir J. Paukštelio — "Vaiduokliai". Naują programą rengia taip pat liaudies šokių, vaikų saviveiklos rateliai bei styginis orkestras.

Numatyta taip pat pastatyti operetę "Laisvasis vėjas".

S. Bagdonavičius

Liaudies Dem. Šalyse

Kinų Mokslininkų Indėlis Kinijos Statybai

PEKINAS. — Agentūra Sincua perdavė straipsnį apie kinų mokslininkų indėlį į valstybės statybą. Palyginti su praėjusiais metais mokslinio tyrimo darbų apimtis padidėjo 1953 metais 4 kartus, o palyginti su bet kuriais metais iki išvadavimo — beveik 50 kartų.

Šiuo metu Mokslų akademijoje palyginti su 1949 metais, kada ji buvo įsteigta, mokslinių bendradarbių skaičius padidėjo maždaug 4 kartus ir sudaro 2 tūkstančius žmonių.

Balandžio mėnesio pradžioje pirmosios grupės botanikos, zoologijos, hidrostatybos, geologijos ir kitų mokslo sričių specialistų išvyko į įvairius šalies rajonus, kad įneštų savo indėlį į Kinijos gamtos išteklių žvalgymą. Jų darbas atnešė puikius rezultatus. Ankstyvesnieji įvertinimo duomenys apie anglies ir metalo rūdų telkinius Kinijoje šio darbo išdavėje padidėjo 5-10 kartų. Naujų gausių geležies rūdų, vario ir naftos telkinių radimas sugriovė ankstesnius tvirtinimus, kad Kinijoje yra labai mažai šių naudingų iškasenų.

Kinų mokslininkai atliko didelį darbą gaminant naujų markių ketų, įsisavinant kietųjų lydinių gamybą, diegant terminį apdirbimą, rūdų sodrinimą, gaminant specialius įrengimus ir aparatūrą.

Dirbdami tiesioginiame kontakte su įvairiomis pramonės organizacijomis, tyrinėtojai pasiekė didelį laimėjimą gaminant keramines medžiagas. Tarybiniams specialistams padedant, kinų mokslininkai išsprendė daugelį svarbių techninių problemų metalurgijoje, geologi-

Kuršėnų Statybos

Šiuo metu Kuršėnuose statoma visa eilė naujų pastatų. Pačiame miesto centre iškilo trijų aukštų namas. Dabar jame atliekami vidaus įrengimo darbai. Tai bus Tarybų rūmai. Kiek atokiau šiaurinių statybos tresto darbininkai mūrija 960 vietų vidurinės mokyklos pastato sienas. Taip pat statoma nauja duonos kepykla.

Sparčiai auga "Daugėlių" plytinės darbininkų gyvenvietė. Keturiuose namuose šiais metais jau įsikūrė plytininkų šeimos. Baigiami įrengti dar penki gyvenamieji namai. Kiekvienas naujojo namo butas susideda iš 2-3 kambarių ir virtuvės.

J. Armalis

niame žvalgyme, mašinų gamyboje, miškininkystėje, gyvulininkystėje ir t. t.

Kinų matematikai atliko didelį darbą, susijusį su kelių kompleksinių kintamų dydžių funkcijų teorija.

Mokslo darbuotojai daug nuveikė, kad paskleistų plačiose liaudies masėse mokslo ir technikos žinias. Šiuo tikslu 1950 metais buvo suorganizuota Mokslinių ir techninių žinių skleidimo draugija.

Šios draugijos filialai pasisklido visoje šalyje. Jos eilėse yra 17 tūkstančių mokslininkų, medicinos darbuotojų, inžinierių, mokytojų ir kitų specialistų. Per tą laiką buvo perskaityta 15 tūkstančių paskaitų mokslo temomis ir suorganizuota 415 parodų. Paskaitos ir parodos apėmė daugiau kaip 11 milijonų žmonių.

Korėjoje Atstatomos Elektrinės

PCHENJANAS. — Korėjos energetikai deda pastangas, kad kuo sparčiau atstatytų prieš sugriautas ir apgadintas respublikos elektrines. Kaip praneša Korėjos centrinė telegramų agentūra, sėkmingai atstatoma galinga Supchunio hidroelektrinė, kuri ne kartą buvo prieš bombarduota. Sugriautiems stoties mazgams atstatyti elektrinių kolektyvas sėkmingai panaudoja vietinius išteklius. Iki rugpjūčio pabaigos elektrinės darbininkai surinko apie 300 tonų juodųjų ir spalvotųjų metalų laužo.

Sparčiai atstatomos ir kitos šalies elektrinės.

Kainų Sumažinimas Šiaurės Korėjoje

PCHENJANAS. — Korėjos Liaudies Demokratinėje Respublikoje sistemingai mažinamos maisto produktų kainos. Kaip praneša Korėjos Centrinė telegramų agentūra, per mėnesį, nuo rugsėjo 1 d. iki spalio 1 d., mažmeninės kainos Pchenjane sumažėjo ryžiams 23 proc., pupelėms 20 proc., gaolianui 34 procentais ir t. t.

Varšuva. — Poznanės J. V. Stalino vardo mašinų gamyklos kolektyvas pradėjo gaminti naujus tėvyninės konstrukcijos garvežius "TN-51". Toks garvežys gali vesti 200 tonų sunkesnę geležinkelio sąstatą, negu senųjų tipų garvežiai. Naujajame garvežyje yra specialus prietaisas mechaniniam anglies padavimui, o taip pat mechaniniai ugnies regulatoriai kūrykloje. Palyginti su kitais lenkiškų garvežių tipais, naujasis garvežys sunaudos anglies 10 procentų mažiau.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KALBOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Čekas ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusel metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusel metų \$1.75.

LIAUDIJS BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

SMENISKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

Telefonas: EMpire 6-4358

POPIEZIUS PRIEŠ ATOMINIUS GINKLUS

Prie visų tų, kurie reikalauja, kad atominiai ir bakterialiniai ginklai būtų pasmerkti ir uždrausti naudoti, pridėjo savo balsą ir popiežius. Kalbėdamas į 400 Karinės Medicinos Kongreso delegatų konferenciją, popiežius pastatė klausimą: "Ar gi negalima uždrausti ir sekmingai eliminuoti ABC karą per tarptautines sutartis?" Mokslas, sakė popiežius, yra tikrai niekam nevertas, jeigu yra piktas noras panaudoti jį tikslu padaryti blogą kitiems. Jis sakė, kad atominis ir bakteriologinis karas yra nepateisnamas.

Teks pažiūrėti, ar paseks popiežių katalikų kunigija visame pasaulyje, ypač Amerikoje. Mums, lietuviams, bus įdomu išgirsti lietuvių kunigų ir kitų katalikų lyderių nuomonę. Iki šiol jie buvo dideli atominių bombų garbintojai. Jie, faktinai, trokšte trokšta, kad amerikiečiai panaudotų jas prieš bolševikus.

NUOMOS KONTROLES PANAIKINIMAS

Nuomos kontrolės įstatymas baigia savo laiką. Kovo 2 dieną jis nustos galios. Torontė, kur yra stoka būtų, numatomas didelis sąmišis, nuo kurio daugiausiai nukentės nuomininkai. Miesto valdyboje dėl to buvo iškeltas pasiūlymas, kad miesto valdyba palaikytų nuomų kontrolę. Bet dauguma atmetė pasiūlymą.

Kontrolierius Ford Brand aiškino, kad be kontrolės labai pakils nuomos už butus. Daugeliui bus sunku išsiversti. Majoras Lampport ir kiti aiškino, kad daugelis savininkų labai kenčia nuo blogų nuomininkų. Kada nebūsią kontrolės, savininkai turėsia daugiau laisvės atsikratyti tų nuomininkų, o nuomininkai turėsia būti mandagesni.

Galimas dalykas, kad ir majoras yra teisus, kaip ir kontrolierius Brand. Yra ir nuomininkų, kurie nieko nepaiso, nesiskaito su savininkais. Bet yra ir savininkų, kurie nuomininką daro tiesiog kaliniu. O kada nebus kontrolės, tai bus dar blogiau. Bet daugiausia nukentės neturtingos šeimos, kurioms teks mokėti didelę nuomą. Apartmentai, dabar kainuoja \$75.00 į mėnesį, kainuosia \$125.00 į mėnesį.

KAM TUOMET APIE TAI KALBĖTI

Britų valdžia aiškinasi, kad ji išvaikius Britų Guianos konstitucinę valdžią ir atšaukus konstituciją todėl, kad buvę patirta, jog Pažangi Liaudies Partija, kuri sudarė valdžią, yra simpatiška komunistams, jų progromai. Taigi, ji nebuvo komunistinė, tik simpatiška. Ir to užteko. Kito nusikaltimo nereikėjo.

Jungtinių Tautų čarteris sako, kad visos tautos turi teisę turėti tokią valdžią, kokios jos nori. Britų Guianos žmonės tokios norėjo. Jie išsirinko ją pačių britų nustatyta tvarka.

Jeigu praktikoje nesiskaitoma su čarteriais, tai kam jie tuomet verti? Tai tik apgaudinėjimas žmonių.

NETAKTIŠKAS POSUKIS

Amerikos ir Britanijos nutarimas atiduoti Italijai Triestą ir apylinkę yra labai netaktiškas posukis, laužas pirmesnes sutartis. Tad ir nereikia stebėtis, kad jugoslavaivai protestuoja.

Darant sutartį su Italija, Triestas ir jo apylinkė buvo palikta neutralia teritorija. Turėjo būti išrinktas neutralus gubernatorius. Jis nebuvo paskirtas tik dėl to, kad nebuvo susitarta. Rodos buvo siūlomas šveicaras, bet amerikiečiai ir britai norėjo kito.

Dabar, nei neatsiklausus trečios dalyvės (TSRS), pasimojo atiduoti italams. Norint tą padaryti, reikėjo atnaujinti diskusijas, bandyti rasti išeitį per derybas. Jugoslavaivai jaučiasi užgauti ir jie teisingai sako, kad tai agresija.

KAS NAUJO PASAULYJE

Pranešimai iš Italijos teigia, kad Italijos valdžia sutraukė Jugoslavijos pasieninių išsargybą divizijas, o trečioji būsimanti perkelta vėliau. Tos dvi divizijos turinčios šimtus amerikoniškų tankų.

Italijos - Jugoslavijos ruožius tęsiasi 75 mylias. Masinės demonstracijos vyksta Italijoje ir Jugoslavijoje. Abiejų šalių kraštutiniųjų elementai reikalauja Triesto.

Britanija ir Amerika nutarusios dar palaikyti savo jėgas zonoje A, bet tik kol Jugoslavija atausianti. Abejotina, tačiau, kad padėtis pagerės, jei per derybas nebus pašalinti skirtumai.

Italija ir Jugoslavija atmeta Tarybų Sąjungos siūlymą, kad Triestas paliktų tarptautiniui ir valdomas neutralaus gubernatoriaus, bet nematyti, kaip kitaip galėtų būti, kuomet abi pusės pasirengusios eiti į karą, jei ta sritis bus atiduota vienai kuriai iš dviejų.

Jordane taipgi vyksta masinės demonstracijos. Minios šaukia: "Šalin Jungtines Valstijas!" "Šalin Britaniją!" "Šalin Franciją!" "Šalin imperializmą!"

Jordaniečiai supykę ant pastarųjų už palaikymą Izraelijos anksčiau.

Arabai reikalauja atstatyti britišką jų armijos komandierių, taipgi pašalinti iš armijos svetimšalius karininkus, suvienyti visų arabiškų šalių armijas ir laikytis vieningai.

Irakas, Sirija, Egiptas ir kitos arabų šalys siunčiančios savo dalinius į arabišką Jeruzalės dalį tikslu sustiprinti Jordano kariuomenę.

Britanijos vyriausybė su Churchilliu priešakyje, tarp kitų kaltinimų Britų Guianos valdžiai su Dr. Jagan priešakyje (kuri jau britų nuvers-ta), primeta ir tą, kad ji planavus sudeginti Britų Guianos sostinę Georgetown, fabrikus, plantacijas.

Visi kaltinimai keisti, bet šis yra visų keisčiausias.

Liaudies Progresyves Partijos lyderis Dr. Jagan pribuvo į Londoną ir užmezgė ryšius su Darbo Partijos vadovybe. Jis sako, kad visi kaltinimai nepamatuoti. Jis taipgi užginčija, kad jo partija yra komunistinė.

Darbo Partija, kaip atrodo, pradeda griežčiau išstoti prieš Churchillo žygius Britų Guianoje.

Jagane opozicionieriai taipgi pasiuntė Londonan savo atstovą su savo skundais

prieš Jaganą. Eina gandai, kad ir Jagano partijoje eina skilimas.

CIO prezidentas Walter Reuther, kalbėdamas New Yorke, National Maritime unijos konvencijoje, apkaltino Eisenhowero valdžią, kaip didelio biznio gynėją.

Jis sako, kad dabartinė administracija nori priversti ant turčių stalo tiek maisto, kad trupiniai byrėtų nuo stalo dėl neturtingųjų.

Reutheris taipgi išpėjo, kad 1929 metų ekonominis krizis artinasi. Ir ne dėl pergamybos, o dėl žmonių negalėjimo išpirkti gaminius. Kitaip sakant, žmonės permažai uždirba ir negali savo gaminių išpirkti.

Jis sako, kad Amerika gali išvengti krizio. Darbo esą dėl 25 metų. Bet valdžia turi sustiprinti žmonių perkamąją galią.

Pietų Korėjos lakūnas perbėgo su P-51 bomberiu pas šiauriečius. Tokiu būdu, dabar šiaurės Korėja nuostolių nebeturi. Vieton MIGo ji turi P-51.

Amerikiečiai, tačiau, dabar liko "skylėj", nes jiems kainavo \$100,000. Jie turėjo tą sumą sumokėti lakūnui, kuris atlėkė su MIGu.

Taigi, perbėga su orlaiviais ne tik pas amerikiečius. Tačiau, jie apie tai nesigiria, nes "mainas" jiems neapsimokėjo.

Egipto ir Britanijos derybos dėl ištraukimo iš Suez kanalo srities 80,000 britų kariuomenės buvo sukėlusios viltį, kad Egiptas ir Britanija galų gale išnarplios savo problemą, bet ta viltis pradeda žlugti.

Vėlesni pranešimai sako, kad derybos neprivedė prie susitarimo. Jos laikinai nutrauktos. Abi pusės pasversiančios savo pozicijas, o vėliau gal dar sykį bandysiančios susitikti ir peržiūrėti reikalą iš naujo.

New Yorke, Hudson upėj, buvo surastas Michaelio Brogan lavonas. Abiejų rankų pirštai nukirsti, bet iš kitų žymių buvo atpažintas, kad tai Broganas.

M. Broganas buvo unijos samdos direktoriaus padėjėjas. Jis buvęs naujos longšiormentų unijos šalininkas.

Atrodo, kad ji nužudė gengsteriai iš senosios unijos — International Longshoremens Association, kuri buvo išmesta iš ADF už gengsterizmą.

Brogan nėra pirmas. Nu-

žudymų buvo visa eilė anksčiau.

David Hacohen, naujai paskirtas Izraelijos ambasadorius Burmai, kelyje į Burmą buvo sustojęs Toronte.

Čia jis buvo paklaustas, kaip Izraelija atsiliepią į Amerikos nutarimą nebeduoti Izraelijai pagalbos. (Dulles pranešė, kad \$60,000,000, kurie buvo skirti Izraelijai, bus sulaikyti). Atsakydamas į klausimą, ambasadorius pareiškė, kad Izraelija labiau vertina laisvę, kaip paramą.

Izraelija nepasiduosian t i Amerikos kontrolei, nors dėl to reiks netekti amerikiečių malonės ir paramos.

Akylūs stebėtojai pastebėję, kad Vakarų Vokietija pamažu pradeda vyravuti Vakarų Europoje ir konkuruotis su kitomis šalimis kituose kontinentuose.

Ruhrų plienas ir technika stumia britus iš Indijos, Pakistano, Turkijos ir Egipto.

Adenaueras jau pradeda grumoti kitoms šalims, sakydamas, kad Vokietija ieškos kitų kelių, jei Bonnos sutartys nebus ratifikuotos. Pagal tas sutartis, jeigu jos būtų įgyvendintos, okupacinės jėgos apleistų Vakarų Vokietiją.

Romoje įvykusi konferencija, kuri diskusavo Vakarų Europos apvienijimo klausimą, nepadariusi jokios pažangos.

Scripts - Howard laikraščiu korespondentas R. H. Shackford sako, kad Amerikos peršamos Europos Jungtinių Valstybės neišdegs.

Romos konferencija atmetusi net siūlymą steigti tarptautinę busų liniją.

Vyriausybė Moka Dividendus Aukso Mainu Šėrininkams

TORONTO. — Federalė valdžia pernai davė aukso kasykloms \$10,350,000 neva išlaidoms padengti. Iš tos sumos \$6,464,146 gavo 28 aukso kasyklos, kurios pernai savo šėrininkams išdalino \$11,726,787 dividendais.

Reiškia, vyriausybė sumokėjo pusę, o kitą pusę pačios kasyklos, iš savo pelno.

Šiomet vyriausybės parama bus ta pati, o kompanijos tikisi išdalinti šėrininkams \$13,000,000 dividendais.

Pastabos

Kongresmanas Kerstenas, lankydamasis Europoje pas bėglius, nekuriems iš jų saldžiai padilgino širdįs.

Jis ten būdamas rinko medžiagą prieš Tarybų Sąjungą, kuria remiantis bus "vaduojama" Lietuva ir kitos Pabaltijo šalys.

Ir štai toji medžiaga: jis nufotografavo tris kunigus, buvusius kalinius.

Kieno tie kunigai buvo kalinami ir už kokius prasikaltimus dar nesakoma, bet argi tai svarbu. Svarbu turėti dokumentą ir, štai, Kerstenas jį dabar turi: trys kunigai!..

Tokios ir panašios medžiagos prisirinkęs, kongresmanas grįždamas į Ameriką susirinkusiems bėglių šefams maždaug šitaip pareiškė:

"Dėsiu visas pastangas, kad Pabaltijo šalys būtų išvadotos..."

Atrodo, kad jis buvo gerame ūpe. Ir kodėl ne. Vaisės jį sutiko, kur tik jis pasisuko. Manome, kad jis nemažai kainavo ir lietuviškiems "Lietuvos vaduotojams".

Betgi ar to gaila? Anot Kardelio "vardan tos Lietuvos"... verta ir daugiau aukų padėti. O aukų, padilginti žmoneliai duos daugiau...

Viskas "gerai", viskas "puiku". Tik vienas dalykas negerai: diplomatų šefas vis dar nesusitaiko su VLIKU.

Kardelis jau kelinti metai, kai juos taiko, o šie dar vis kaip šiaušėsi vieni prieš kitus, taip ir tebesišaušia; kaip pešėsi, taip ir tebesipeša.

Vargsta žmogus juos be-taikydamas ir mokindamas, prakaituoja, rašo, o taikos tarp jų kaip nėra, taip nėra.

Nelyginant, lyg jis būtų pripuolęs prie apatinės girkos rato ir prakaituotų sušilęs, o šis nė iš vietos, nė krust. Kaip buvo vietoje, taip ir tebestovi.

Kardelis tomis savo pastangomis, kaž kaip primena Donkichotą.

O jeigu tai yra rimtas dalykas, tai kai kas, kur nors yra negerai: ar jis nori sutaisyti du nesutaikomus dalykus, ar taikintojo misijai yra netikės.

Man atrodo, kad tai yra nesutaikomas dalykas, kaip taika tarp šeškaus ir ožių, ir kad Kardelis tai rolei netinkamas žmogus.

Pavyzdžiui, iš Kardelio jau parodytų gabumų praeityje, atrodo, kad jis geriau tinka programų organizavimui, o ne taikytojo misijai.

A. Višinskis ir K. Popovic, tojas, jugoslavų ambasados Tarybų Sąjungos užsienio srengtame baliuje, New Yorke. Abiejų šalių santykiai tojas ir Jugoslavijos užsienio pastaruju laiku žymiai pareikalų ministerio pavaduo- gerėjo.

Ką Kiti Rašo

P. Grigaičiui 70 Metų Amžiaus

Pijui Grigaičiui šiemet sukanka 70 metų amžiaus. Ta proga tūlas J. Vlks Keleivyje parašė straipsnį po antrašte: "Didysis gyvenimo ir spaudos apžvalgininkas". Kam tas žodis "didysis", nežinome; matyt, jis pridėtas tam, kad atkreipti skaitytojo dėmesį.

Kokius gi straipsnio autorius nuopelnus pas tą didįjį jubiliatą suranda? Ogi štai jie:

"Visi jo rašyti straipsniai sako, kad Dr. Pijus Grigaitis yra mokslo vyras, nemėgsta šunkeliais vaikštinėti; žinias jis semia iš pirmų ir rimtų šaltinių..."

"Dr. Grigaitis yra bešalus spaudos bendradarbis... Štai Vakarų Vokietijos socialdemokratų užimtai pozicijai tarptautiniuose nudieniuose klausimuose, Dr. Grigaitis nepritaria ir atvirai apie tai dienraštyje pasako..."

Ir tai Grigaitis, girdi, padaro, "pats būdamas socializmo šalininku".

Savo prakalbose jis "niekuomet lygsvaros nepraran-

Bet, pagaliau, argi tų šeškų ir ožių sutaikymas turi bent kokios lemiamos reikšmės "Lietuvos vadavimo" reikale?

Jų sutaikymas, ar nesutaikymas dalyko nepakeis, t. y. istorijos rato nepasuks atgal.

Jeį svajojama, kad Lietuva bus "išvaduta", tai ją "išvaduos" dabar kongresmanas Kerstenas!

Jis jau ir trijų kunigų fotografiją turi!!!

Z. J.

da".

Mums rodo, kad straipsnio autorius Grigaičio nepažįsta ir jo raštų neskaityo. Nes, jei jis juos skaitytų, jei jis Grigaitį pažintų, taip nerašytų.

Nelaimė P. Grigaičio buvo ir tebėra tame, kad jis, kaip laikraštinkas, yra labai subjektyvus. Jis rašo ne tai, kas yra (ir bus), o tai, kaip jis mano, kad turėtų būti. Todėl, jei Grigaičiui nebūtų pavykę į savo "globą" pačiūpti Naujienas, jis laikraštinku negalėtų būti. Bet kadangi jam "socialistiškai" pavyko Naujienas pasiimti, tai jis jose ir bosauja, ir rašo, ir bjauriai niekina tą, kas neina su juo.

P. Grigaitis — didelis plūdikas. Juk tai jis yra "šmoko" autorius. Jis neskūpi bjauraus žodžio savo oponentui; neturi jis argumentų, — koliojasi, tarytum tuo jis sukritikuotų savo oponento nuomonę. Rimtas, objektyvus laikraštinkas to nedaro.

Jis labai neapkenčia komunistų, neapkenčia Tarybų Sąjungos, na, tai ir rašo, — rašo dažnai kvailiausias niekalus, ko niekad mokslo vyras nearytų, komunistams ir Tarybų Sąjungai "kritikuoti".

Kai 1917 metais Rusijoje įvyko Didžioji Spalio revoliucija, Grigaitis jai davė tik keletą savaiečių gyvuoti, vėliau — keletą mėnesių.

Kai Vokietijoje buvo prezidentu išrinktas Ebertas, Grigaitis skelbė, jog ten pradama vykdyti socializmas.

Kai 1941 metais Hitleris užpuolė Tarybų Sąjungą,

Grigaitis pareiškė, jog Stalino vyriausybės dienos su-skaitytos, jog Tarybų Sąjun-ga greit bus sunaikinta.

Tai tik keli pavydėliai tų nonsensų, kuriuos rašė, kuriuos pranašavo, anot J. Vlks, tasai "mokslo žmogus".

Nebuvo tos šlykštybės, nebuvo to melo, siūsto Tarybų Sąjungos adresu, kurio Grigaitis nebūt pakartojęs savo laikrašty. Argi taip daro mokslo vyras, kuris nemėgsta "šunkeliais vaikštinėti"? Argi taip daro rimtas laikraštinkas, "didysis gyvenimo ir spaudos apžvalgininkas"?!

Kadaise Grigaitis buvo socialistas, užgyręs naudojimą jėgos ir prievartos išnaudo-tojų klasei iš valdžios pašalinti; kadaise jis pasisakė prieš klerikalizmą ir fašizmą. Gi šiandien? Šiandien jis dirba išvien su klerikalais ir fašistais. Šiandien jis dirba išvien su karo troškėjais. O jeigu taip, tai pilnai suprantama, kodėl jis nepritaria Vakarų Vokietijos socialdemokratams. Jis nepritaria, jis smerkia visus kairiuosius socialdemokratams, nežiūrint, kur jie bebūtų. Jis tai daro dėl to, kad pats atsідūrė liaudies priešų eilėna.

Jis užgiria tuos, kurie šnipinėja ir "liudija" prieš pažangiuosius žmones. Grigaitis, beje, pats "liudijo" prieš V. Andrulį.

Lai būna leistina paklausti p. J. Vlks: ar šitaip daro bent koks savigarbus mokslo žmogus, kuris nemėgsta šunkeliais vaikštinėti?

P. Grigaičio neapkenčia jo paties t. v. vienminčiai, buvę ir tebesą. Abejojame, ar velionis adv. Bagočius kada nors yra parašęs nors eilutę į P. Grigaičio leidžiamą ir redaguojamą laikraštį. Dr. A. Montvidas taipgi nuo jo seniai pabėgo.

Mes galime nesutikti su asmens, — bus jis laikraštinkas ar eilinis pilietis, — pažiūromis, tačiau mes visuo met galime surasti tam tikrais klausimais bendrą žodį. Su P. Grigaičiu — ne! O tai pareina iš to, kad jis eina šunkeliais, jis eina kartu su makartistais, su aršiausiais Amerikos žmonių laisvės priešais, smaugikais.

Jeį P. Grigaitis būtų jaunesnis, gal atsirastų pas ką vilties, kad jis dar atžmonės. pasitaisys. Bet dabar... — Laisvė.

48,700 Alkoholikų Ontario Provincijoje

TORONTO. — Ontarijos provincijoje yra 48,700 alkoholikų, kaip sako H. David Archibald, Alkoholio Tyrinimo Fondacijos direktorius.

Tiktai 7 procentai gydomi nuo alkoholizmo.

ŠYPSENOS

Jis Nenori Užmiršti

Mokytoja pastebėjo, kad vienas iš mokinių vis kiša pirštą į ausį, kada ji pasakoja ką nors mokiniams.

"Kodėl jūs vis kišate pirštą į ausį?" paklausė mokytoja vaikutį.

"Mano mama sako, kad jei ką man sako, ttai per vieną ausį įeina, o per kitą išeina. Aš nenoriu, kad išeitų, ką mokytoja sakai".

Po Velniais su Čiorčilu

Britanijos premjeras norėjo pasisamdyti taksį, kad nuvežtų į BBC stotį.

"Atsiprašau, pone", atsi-kalbėjo taksio vairuotojas. Tamsta turėsite pasieškoti kito. Ponas Čiorčilas kalbės per radio už 30 minučių, o aš nenoriu likti negirdėjęs jo kalbos."

Čiorčilui tas patiko ir taksio vairuotojui išspraudė į ranką svarą sterlingų. Ga-vęs pinigą, taksio vairuotojas linksmai nusišypsojo ir tarė:

"Ponas esate puikus žmogus. Sėskit ir važiuojam, o Čiorčilą tegul velniai griebia".

Jis Jam Padėjo

Mokytoja nenorėjo tikėti, kad Juozukas pats išsprėdė uždavinius.

"Pasakyk teisybę, kas išsprėdė tavo uždavinius?" klausia ji.

"Tėvas," atsako jis.
"Vienas?"
"Ne, aš jam padėjau".

NUŠOVĖ VYRUKĄ PALAIKĖ UŽ MEŠKĄ

SALAMANAGA, N. Y. — Lavren Redeye, 19 metų vyrukas nušovė Harvey Silver-smith, 21 metų, iš Caledonia, Ontario, palaikęs už mešką.

Mokyklos vaikai pranešė, kad meška plaukiojanti Allegheny upėj. Redeye nubėgęs paupėn su šautuvu. Tuo tarpu kas tai sučiuzėjęs krūmuose. Manydamas, kad tai meška, jis paleido šūvius į tą vietą ir vietoje užmušė Silver-smithą.

Korėjos Karo Aukų Esą 3,000,000

United Nations, N. Y. — Per abi puses Korėjos kare buvo 3,000,000 nuostolių užmuštais ir sužeistais.

Jungtinių Tautų nuostoliai siekia 1,474,269. Tame skaičiuje yra 1,312,836 Pietų Korėjos, 144,173 Amerikos ir 17,260 kitų sąjungininkų.

Kitos pusės nuostoliai siekia 1,540,000.

Amerikiečiai neteko 25,604 užmuštais ir 7,995 dingusiais be žinios.

Ginklavinimas ir Saugumas

Jeigu kas šiandien pasisako už ginklavinimą, tuojau apšaukia šalies priešu, "Maskvos agentu" ir t.t. Visi, išskyrus kairuosius, šaukia, kad reikia ginkluotis, norint apsisaugoti nuo agresijos. Bet ar ištikrųjų ginklavinimas duoda saugumą? Panagrinėkime ir pažiūrėkime tam klausimui stačiai į akis.

Dar praėjusio karo metu Amerikos kontinentas buvo saugus nuo invazijos iš Europos ar Azijos, nors tuomet Amerika dar neturėjo tokių moderniškų orlaivių, kokius dabar turi, o apie atominės bombas dar niekas nebuvo girdėjęs. Tik pagalvokit, kokiu baisių jėgų būtų reikėję tokiai invazijai. Jeigu ne Anglija, kur buvo sukonzentruota labai daug jėgų, išiveržimas į Franciją būtų buvęs neįmanomas. Anglija patarnavo kaip milžiniška barjeras.

Po praėjusio karo ginklavinimas labai toli nužengė. Pereito karo metu naudoti orlaiviai paliko niekam neverti, palyginus su naujais. Patobulinti visi kiti ginklai. O šale to, ir tas svarbiausia, amerikiečiai pasigamina atominės bombas. Sakoma, kad jie gali pasigaminti ir hidrogenines bombas, dar galingesnes. Bet ar šiandien Amerikos kontinentas saugesnis, negu kad buvo per eito karo metu? Greitai pamatysime.

Atominės ir hidrogeninės bombos pakeitė padėtį taip, kad dabar invazija Amerikos kontinento yra galima. Nežiūrint visų apsigynimo priemonių, galima prasiveržti ir sumesti atominės bombas ant New Yorko ir kitų miestų. Šiandien nebereikia milijonų armijų, kad pasiekti Ameriką. Užtektų kelių hidrogeninių bombų paversti New Yorką pelenais. Kelių minučių užtektų sunaikinti tą didmiestį su 8 milijonais gyventojų.

Cia galima pastebėti, kad spaudoje buvo pranešta, jog kaip amerikiečiai, taip ir tarybiniai mokslininkai suradę būdą išeksploduoti hidrogenines bombas be atominų bombų pagalbos. Tas labai palengvinąs hidrogeninių bombų pasigaminimą. Tokioms bomboms gaminti nereikia tiek daug išlaidų. Net ir nedidelės šalys galėsiančios pasigaminti hidrogenines bombas.

Dabar jau gaminami orlaiviai, kurie gali skristi tūkstančius mylių be sustojimo ir grįžti namo. Jie taipgi greitai lekia. Orlaivių tobulumas eina labai greitu tempu.

Taigi, jau dabar, distancijos, vandenynai nustoja savo reikšmės. Už tūkstančių my-

lių galima paversti pelenais didžiausius miestus. Tiesa, pagerėjo ir apsigynimas, bet apsigynimas ore nėra toks sekmingas, kaip ant vandens ar sausumos. Patys amerikiečiai sako, kad pusė orlaivių galėtų prasiskverbti. O sugriauti New Yorką, Washingtoną, Londoną, Paryžių, Maskvą ar kurį kitą didmiestį, didelio skaičiaus nereikia.

Iš to, kas paskyta, mes galime matyti, kad atradimas moderniškų pabūklų, ištobulinimas orlaivių, pasigaminimas A ir H bombų nei kiek nepadidino saugumo. Priešingai, tas visai sunaikino saugumą.

Tie, kurie įsivaizduoja, kad atsitikime karo vėl čia būtų didžiausias gerlaikis, labai apsigauja. Atominiame kare karas eitų visur, ypatingai didmiesčiuose. Fronte, jeigu jis būtų, veikiausiai būtų saugiausia, nors ir tenai bus naudojami atominiai pabūklai. Pavojingiausia būtų industriniuose centruose, nes abi pusės stengtųsi sunaikinti industrijas.

Po tokio karo nebūtų laimėtojų. Amerika, kurios industrijos sukonzentruotos apie didmiesčius, veikiausiai labiausiai nukentėtų.

Taigi, šiandien negalima žiūrėti į karą tokiomis pat akimis, kokiomis buvo žiūrima anksčiau.

Ginklavinimas pavojingas dar ir iš kito taškaregio. Kada visos šalys apsiginklavusios, kada padėtis įtempta, daug lengviau įvykti susikirtimams. O tokių žmonių, kurie norėtų išprovokuoti karą, niekad netruks. Tokie žmonės yra puikiausiai apsirūpinę. Jie nebus tenai, kur bombos kris. Jie neturės nuostolių, jei jų turtą sunaikins. Jiems bus užmokėta už viską. Kita, jie bus susikrovę tiek laike ginklavinimosi, kad jokių rūpesčių nebus.

Taikos judėjimas visa tai numato. Tik dėl to jis taip uoliai darbuojasi taikos palaikymui. Tik dėl to reikia kiekvienam susirūpinti taika. Tie, kurie sako, kad taikos klausimas šiandien yra pats svarbiausias klausimas pasaulyje, sako didžiausią tiesą. Nelaimė tikrai tame, kad dar ne visi padorūs žmonės sugeba įmatyti tą. Dar ne visi supranta, kaip pasikeitę padėtis. Jie vis tebegalvoja senoviškai.

Ginklavinimosi šalininkai, kaip ir reikia tikėtis, aiškina, kad Amerika priešakyje tobulinime pabūklų, kad ji pasigamins tinkamus pabūklus apsigynimui. Bet praeitis mums parodo, kad niekad nebuvo tokio atradimo, kuris būtų tarnavęs vienai pusei. Metų kitų pirmenybė nieko

Jungtinių Valstijų kariai saugo gelžkelių Korėjoje, kad Pietų Korėjos kariai neužbultų ant belaisvių neutralioj

zonoj. Rhee pakartotinai šaukia, kad jis išvys Indijos karinę sargybą ir paleis belaisvius.

Tikroji Belaisvių Istorija

Wilfred Burchett

KAESONG. — Per praėjusias kelias savaites Panmunjome buvo atliktas vienas iš dramatiškiausių epizodų Korėjos kare.

Tenai buvo duodamas paaiškinimas, kodėl 75 procentai kiniečių ir apie 30 procentų korėjiečių belaisvių kempėse Pietų Korėjoj tari-

nerieškia. Hitlerininkai buvo priešakyje ginklų tobulinime, bet jie prakišo. Amerika pirma pradėjo gaminti atominės bombas, bet dabar nekurię teigia, kad atominų bombų gamyba buvo tikrai eikvojimas turto ir laiko. Hidrogeninės bombos daug galingesnės ir pigesnės. O šioj srityj tarybiniai mokslininkai veikiausiai pralenkė amerikiečius.

Protingas žmogus negali tikėti, kad per ginklavinimą, per tobulinimą karo pabūklų galima užsitikrinti saugumą. Saugumą gali duoti tikrai taika.

Kanados Taikos Kongresas dabar, vesdamas referendumą, duoda progą kiekvienam pasisakyti už taiką. Ir tas visai nieko nekainuoja. Jei didžiama kanadiečių dalyvaus referendume ir pasisakys už tai, kad didžiosios jėgos susitiktų, pasikalbėtų ir pabandytų rasti taiką išėjimą, Kanados valdžia būtų priversta dar daugiau atydos kreipti į tai, kad žmonių nusistatymas būtų įvertinamas.

Faktas yra, kad viso pasaulio liaudis yra pastojus kelią "preventyviai karui". Ji gali pastoti kelią karui visai. Tik reikia, kad ji susirūpintų savo likimu.

Taikos šalininkas

tančių belaisvių, net nepaminėjo to fakto — kuris visiem buvo gerai matomas — tai yra, kad visi belaisviai be išimties buvo sukoneveikti tautu ženklais, prieš kuriuos nacių tatuavimas Auschwitz kempėse lieka tikrai kaip vaikų žaislas?

Amerikos žinių agentūrų tylėjimas rasi suprantamas, jei ne pateisinamas.

Nei vienas New York Times, Herald Tribune ar kitų Amerikos dienraščių korespondentas nelankė šių konferencijų.

Bet kaip išaiškinti tylėjimą Agence France Presse ir Reuterio?

"Laisvos Spaudos" Melai

Pirmą korėjiečių belaisvių grupę iš devynių, sugražintą rugsėjo 15, pasitiko generalas Lee Sang Cho, kurs pasakė: "Sveikinam jus sugrižus dalyvaui mūsų tėvynės rekonstrukcijoj".

Bet buvo spaudoj pranešta, būk jis pasakė: "Dabar jūs turėsite dirbti dėl komunizmo".

Visi devyni belaisviai vienbalsiai pranešė apie baisų žiaurumą, kankinimą ir žudynes. Bet buvo pranešta, kad vienas belaisvis pasakęs: "Jie elgėsi su mumis gana gerai".

Rugsėjo 18, po ilgos konferencijos su grupe sugrižusių belaisvių, viena žinių agentūra pranešė: "Belaisvių buvo klausama daug klausimų, o atsakymai buvo išversti dėl Jungtinių Tautų korespondentų. Vienas belaisvis teigė, kad jis buvo po prievartą tatauojamas kitų belaisvių su Amerikos sargų žinia." Tiek tai buvo apie tą konferenciją.

Bet, faktai, visi belaisviai buvo tatuoti ir parodė žymes. Visi liūdi, kad juos tatuavo kempių sargai, o ne belaisviai, ir davė daug kitų informacijų apie kempes.

Biauriausias iškraipymas tiesos pasirodė rugsėjo 27, kuomet 66 belaisviai buvo perduoti.

Viena agentūra pranešė: "Komunistų oficialiai suvarė juos į palapinę vienu šonu atviru ir išklauė jų burnojimą. Repatriantai iškėlė kumštis. Jie kaltino JT papildžius žiaurumus ir per prievartą tatuavus juos".

Belaisviai, tikrumoje, buvo atvesti į palapinę kiniečių slaugės, po viena, kaip juos perdavė Indijos sargas. Jie atsakinėjo į klausimus pakeldami rankas, lyg jie norėtų atsakyti į ypatingą užklausimą.

Jie nesikeikė, bet atsakinėjo faktiškai, su stebėtinu susivaldymu, išvardindami asmenis, datas, parodydami vietas, kur buvo išpiauta mėsos jų kūne.

Jie atsinešė spaudintų įrodymų, kaip Chang Kai-šeko ir Amerikos oficialiai sten-

Ka

Kokį t...
si (apie l...
spaudą r...
ji visus...
pats — r...
ki ir t.t...
radio...
liaudies...
kas "blo...
gai", ten...
nėra nie...
tie ponai...
ašaromis...
gu" ir "...

Ar išl...
gaila tų...
siu, kad...
gaila, o...
kad toki...
dija, Afr...
nės tikra...
jų pačių...
tačiau, j...
ištisais...
du mirty...
kreiptų...
ir Kanac...
tingų žn...
nieriai i...
spauda...
neturtėli...
sumobili...
stoja ke...

Man a...
rūpi ir d...
dėl kuric...
mis die...
Gvijano...
parodo...
kratija...
tys brit...
žmonėm...
daryti v...
nės pasi...
tai norė...
mis viel...
mu visai...
nepasipi...
ro laivu...
Britanij...
pats su...
Matysit...
pažangi...
tų.

Tad c...
ir sielos...
Dar ne...
simenu...
kojimą...
kaime...
lušną ga...
likę ne...
vieton...
gale plė...

Taip...
riausi...
išnaudo...
gėsi užl...
Jie pa...
jas iš...
kaip jie...
ti kasd...
sius, ka...
žodin...
Jų pa...
užtylė...
Užda...
giama...
da pam...
je, Chej...
mirties

Kam Tas Visas Riksmas

Rašo J. Yla

Kokį tik laikraštį nepaimsi (apie lietuvių atžagareivių spaudą negali būti ir kalbos, ji visus pralenkia), vis tas pats — rusai toki, rusai anoki ir t.t. Tą patį girdi ir ant radio. Tarybų Sąjungoje ir liaudies demokratijose viskas "bloga". Ten visi "vergai", ten visi "badauja". Ten nėra nieko gera. Rođos, įms tie ponai ir pradės verkti su ašaromis dėl tų žmonių "vargų" ir "sielvartų".

Ar ištikrųjų jiems taip gaila tų žmonių? Aš pasakyčiau, kad jiems ne tų žmonių gaila, o savęs. Mes žinome, kad tokiose šalyse, kaip Indija, Afrikos kolonijos, žmonės tikrai skursta. Tą liudija jų pačių statistikos. Dėl jų, tačiau, jie nesisieloja. Jei ir ištisais milijonais žmonės badu mirty, jie daug atydos nekreyptų. Pas mus, Amerikoje ir Kanadoje, yra labai neturtingų žmonių, tačiau milijonieriai ir jiems tarnaujanti spauda nesisieloja. O jei tie neturteliai pradeda bruzdėti, sumobilizuoja policiją ir pastoja kelia.

Man atrodo, kad jiems nerūpi ir demokratija ir laisvė, dėl kurios taip sielojasi. Šiomis dienomis įvykę įvykiai Gvijanoje, Pietų Amerikoje, parodo, kad jiems ta demokratija nieko nereikiška. Patys britai leido Gvijanos žmonėms išsiritinti seimą, sudaryti valdžią, bet kada žmonės pasirinko ne tai, ko britai norėjo, tai šiomis dienomis vienu rankos mostelėjimu visa tai panaikino. O kad nepasipriešintų, pasiuntė karo laivus, kariuomenę. Šis Britanijos lordų žygis yra pats nedemokratiškiausias. Matysite, niekas, išskyrus pažangiuosius, nesmerkė britų.

Tad dėl ko taip verkiama ir sielojamasi?

Dar nedidelis buvau, bet atsimenu mano motinos pasakojimą apie vieną atsitikimą kaime. Vagys padegė vieną lušną gale kaimo. Žmonės palikę namus subėgę gaisro vieton, o vagys kitame kaimo gale plėšė namus.

Taip yra ir dabar. Biau-riaisi žmonių mulkintojai, išnaudotojai rečia prieš pagėsi užlaikyti juos.

Jie pasakojo apie repetici-jas išaikinimo procedūras, kaip jie buvo priversti kartoti kasdien per kelius mėnesius, kad viskas būtų žodis žodin.

Jų pasakojimus agentūros užtylėjo.

Uždanga pamažu atiden-giama. Visas pasaulis pradeda pamatyti, kas dėjosi Kojje, Čechu, Ponggam ir kitose mirties kempėse.

žangias šalis, kad nukreipti žmonių atydą tenai, o tuo pačiu sykiu čia plėšti juos, išnaudoti ir sau pelnus krauti. Jiems tai lengva daryti, nes jie kontroliuoja spaudą, radio ir kitas priemones žmonių opinijai nustatyti.

Man teko išsikalbėti su daugeliu žmonių ir patirti, kaip jie gyvena ir apie ką jie kalba. Jie galo su galu nesuveda, tiesiog skurdžiai gyvena, o ir jie sielojasi, kad Tarybų Sąjungoje žmnės "blogai" gyvena. Jie jau nemato, kad tie fabrikantai, kuriems jie savo energiją atiduoda, iš jų prakaito susikrovę milijonus dolerių skęsta prabangoje. Jie sielojasi, kad darbinikiška spauda gauna vieną kitą dolerį dėl pasilaikymo, o visai nemato, kad jų kunigai ir kitoki dykaduoniai iš darbininko visokiais būdais čiulpia prakaitą.

Kame Šuo Pakastas

Buržuazija sielojasi dėl Tarybų Sąjungos ir liaudies demokratijų ne dėl to, kad tenai žmonėms būtų bloga gyventi, kad jiems tas labai apėitų. Kaip jau minėjau, yra daug biednesnių žmonių kapitalistiškai susitvarkiusiose šalyse. Taip pat yra daug kietesnių režimų už tarybinių sienų. Niekas nesisieloja dėl fašistinių šalių žmonių, kuriuos slėgia fašizmo letena.

Buržuazija sielojasi dėl to, kad Tarybų Sąjungoje ir liaudies demokratijose pakeista ir keičiama santvarka; kad tenai valdytojaiš tampa darbo žmonės, darbininkai ir darbo valstiečiai; kad tenai kapitalizmui ne tik bloga, bet visai neįmanoma.

Buržuazinėj santvarkoj yra laisvė siekti kuo didžiausio pelno. Būk gudrus, nesigailėk kito, lupk jo odą, kaip išmanai, tai praturtėsi, jei pasiseks. Maža dalelė pralobusių, milijonierių, aišku, vilioja visus. Bet protingas žmogus gerai žino, kad visi negali būti tokiais. Jie tokie turtingi dėl to, kad milijonai tapo neturtingais dėl jų. Kiekvienam turėtų būti aišku, kad darbininkas, dirbęs savo rankomis ar protu, negali būti milijonierium. Gerai, kad jis galą su galu suveda. Bet kapitalizmas, rodydamas į mažą saują pralobusių, rečia, kad čia žemiškas rojus. Tiems, kurie turi pasisekimą ir privilegijas, kuriems tarnauja visos valstybinis aparatas, kuriuos garbiną vyskupai ir klebonai, aišku, plaukai stojis pagalvojus, kad prie socializmo reiktų dirbti.

Valdančioji klasė, turėdama kuo gerai mokėti spaudos

ir radio darbuotojams, turi gražią armiją garbintojų. O kadangi ji valdo spaudą ir radio, tai kitiems tenka šokti pagal muziką norint palaikyti gyvybę.

Socialistinėj šalyj visa galia pereina darbo žmonėms. Ir spauda, ir radijas, ir visos įstaigos, ir kariuomenė, ir policija — viskas tarnauja liaudžiai. Markso žodžiai: "Kas buvo niekas, tas bus viskuo", pilniausiai išsipildo. Visi dirba, visi kūrta. Dykaduonių nėra.

Štai kas juos labiausiai baugina. Ne tas, kad žmonės vargtų, o kad ponams reikia dirbti. Kurie pabėgo, aišku, dabar visas pastangas deda, kad sugrįžti ant liaudies sprando. Jiems ir čia, kad ir prie kapitalizmo, ne taip gera, nes ne daugeliui galima įsibrauti į taurus, ypač nieko neturint. Mūsų kapitalistai kursto juos veikti prieš socializmą, bet nelinkę dalintis su bėgliais savo vietomis ir milijonais.

Ne visi pabėgo. Likusieji irgi nemiega. Liaudžiai tenka susidurti su jais. Kartais tenka ir pabausti už nedorus darbus. Juk ir mūsų katalikiškoji spauda kai kada pasidžiaugia, kad jos draugai, pavyzdžiui, Lietuvoje degina tiltus, namus. Ką tokiems daryti?

Perėjimas Nelengvas

Nereikia, žinoma, numoti ranka į sunkumus. Tarybinė valstybė susikūrė ant karo griuvėsių, kada Amerika ir Kanada to karo pasekoje buvo pralobusios. Antras karas vėl sugriovė, kas buvo atstatyta ir naujai pastatyta, kada Amerika ir Kanada dar labiau praturtėjo. Kinijoj liaudies valstybė įsikūrė po 20 metų naminio karo, taipgi kelių metų Amerikos - Japo-

nijos karo, kurs ėjo Kinijos žemėj.

Liaudžiai tenka ne tik atstatyti, kas buvo sugriauta karų metu, bet ir plėsti industrijas, perorganizuoti naujais pamatais industrijas ir žemės ūkį. O mūsų "gerieji demokratai" kaip žinia, leidžia šimtus bilijonų ne tam, kad jiems padėti, bet kad pakenkti, kad dar sykių sugriauti.

Kiek dabar kapitalistai išleidžia ginklavimuisi ir einamiems karams vesti, jei panaudoti atsilikusių šalių pakėlimui, būtų galima padaryti labai daug dėl žmonių labo. Būtų galima iššluoti badą iš Indijos, Pakistano ir visų kitų vietų Azijoje ir Afrikoje. Bet mūsų gailestin-gieji "ponai" apie tai ir kalbėti nenori. Priešingai, jie nori karo — atominio karo, kad sudraskyti į šmotus tuos, kurie savo jėgomis kūrta naują draugiją, be išnaudojimo žmogaus žmogumi. Jie patys rengia baisiausių žmonių pragarą, ir rečia, kiek pajėgia, prieš kitus, kad žmonės nepastebėtų jų pikty darby.

Ant galo reikia pridėti tą, kad atmušimas šių žmonių pasimojimo nėra gynimas svetimų šalių. Mūsų atsakomybė suvaldyti piktadarius šioj šalyj, o ne kurios kitos šalies. Taip pat mūsų pareiga maskuoti "legališkus piktadarius", kad jie nepapildytų visų baisiausių piktadarybės, nuo kurios tektų nukentėti tiek pat ir mums, kaip ir kitiems.

Mirė Šiaučiūnienė

TORONTO. — Pereitą savaitę buvo palaidota Juozo Šiaučiūno žmona. Ji mirė širdies priepuoliu.

Buvo dar jauna moteris,

Ekspertiškai įdedam visokių geriausių išdirbystės aliejaus degintojus.

- Išmokėjimas pratėsim a. net iki 24 mėnesių.
- 10% pigiau mokant iš kof no.
- Garantija vieniems ms tams.
- Aliejaus sutartis su bile ka rla aliejaus kompanija.

Mes taipgi įrengiam ultra modernišką šilto vandens sistemą & šilto oro pečius.

Garney & Co.
15 BARTON AVE., TORONTO
Tel. ME. 2554

atvykusi Kanadon po pirmojo pasaulinio karo.

Lai būna lengva jai Kanados žemelė, o J. Šiaučiūnui ir dukteriai reiškiu užuojautą.

Draugas

Sunkiai Sužeistas

COLEMAN, Alta. — Anglies kasyklose dirbant sunkiai sužeistas Juozas Jakubauskas (Joe Jacob). Jam sulaužyta koja.

Dabar gydosi Calgaryj, ligoninėje. Vietos lietuvius prašome atlankyti sergantį draugą.

Rep.

Hamiltono policija velka darbininką, protestuojantį prieš skebų gabenimą į jo dirbtu-

ve su policijos apsauga. Keista, bet policija, išlaikoma visų piliečių taksais, gina

tiktai skebus. Didžiuma darbininkų neturi teisėtos protekcijos.

Montrealo žinios

Miestas su Samdiniais Pagaliau Susitarė

Ilgai vestos derybos ir gąsdinimas policininkų, ugniagesių ir baltkranierių darbininkų streiku, pagaliau, priėjo prie pabaigos. Miestas su šių trijų departamentų samdinių unijomis susitarė. Aktualiai kontraktas pasilieka tas pats, koks buvo pirmiau, kaip kad arbitracijos komisija rekomendavo, be pakėlimo algų. Bet tiesioginės derybos duoda kitas lengvatas, būtent, pavyzdžiui, miestas apmokės apdraudus mokesčius ir kitus panašius dalykus. Tas miestui vis vien kainuos apie \$3,5 milijonų.

Komercinė spauda tuojau išėjo su sugėstijomis, kad visas tas išlaidas turės padengti taksų mokėtojai, nes miestas, sako jie, turės pakelti taksus.

Duktė Apgavingai Kėsinosi ant Tėvo Turto

Neseniai čia buvo areštuota Mrs. Bronislava Sodo, už tai, kad jina klastingai sugavo ant popieros savo tėvo John Zurek, gyvenančio Verdune, parašus ir paskui išrašų sudarė raštus,

kuriais, būk, jis perveda savo turta, dvejus namus Verdune ir vienus Rosemounte, viso vertės apie \$100,000.

Teismo keliu, tačiau, tėvas tikisi panaikinti tuos "pervedimo dokumentus", kadangi legalumo ekspertai teigia, kad juose yra formalių trūkumų. Kaip ten nebūtų, bet pasirodo, kad su savo parašais niekur nereikia žaisti.

Gal Susitars Dėl Algų

Derybos vedamos tarp Canadianair (orlaivių gamybos) įmonės ir unijos pakėlimui algų apie 8,000 dirbtuvės darbininkų. Originaliai unija reikalavo pakelti algas po 30 c. į valandą ir 12 c. išlyginimui skirtumo algų tam tikrose kategorijose. Paskutiniai prašymai sako, kad derybos eina prie pabaigos ir prie susitarimo. Tačiau, šiuos žodžius rašant, dar nėra žinios, kokios bus pasekmės.

Trys Banditai Užmušė Taksimeną

Pereitą savaitę nakties laiku trys banditai — vienas 17 m. amžiaus, kitas pabėgėlis iš kariuomenės ir trečias apie tokio pat amžiaus — pasi-

samdę taksą iš miesto į Tereaultville ir ten juos nuvezus, geležinėmis paipomis taip sudaužė taksimeną, 50 metų amžiaus ir 10 vaikų tėvą, kad neatgavęs sąmonės, nuvežtas ligoninėn po keletos valandų mirė. Plėšikai, sako, iš jo atėmė tik \$2.50.

Žmogžudžiai tuojau buvo sugauti, ačiū 16 metų drašiam jaunuoliui, kuris pastebėjęs žmogžudystę, pasekė dviračiu važiuodamas, kur jie eina ir pranešė policijai.

Na, Tai Jau ir Subvės Planas

Po ilgų tyrinėjimų, palengvinimui transportacijos mieste, specialė komisija, pagaliau, paruošė planą ir pasiūlė miesto tarybai apsvarstyti ir priimti pravedimui subvės — požeminio susisiekimo. Komisija siūlo, kad būtų pravedta subvė apačia St. Denis gatvės iki St. James ir McGill aikštės, paskiau po St. Catherine gatvę iki Atwater Avenue. Tai būtų apie 8 mylių ilgio ir galėtų ant sykio pervežti apie 40,000 žmonių. Jos pravedimas kainuotų apie \$117 milijonų.

Jei miesto taryba užgirs planą, tai kada nors gal ir Montrealas susilauks subvės.

Pagerbti Botyriai

Spalių 17 d. DLK Vytauto Neprigulmingo Klubu svetainėje gražiai buvo pagerbti Petras ir Adelė Botyriai, jų

25-kių metų vedybinių sukaktuvių proga.

Serga

Zuzana Kavaliene, kuri pereitą pavasarį aplaikė sunkią automobiliaus nelaimę, dabar vėl yra susirgusi. Ligonė kol kas gydomi namie, bet, sakoma, veikiausiai prisieis atsigulti ir ligoninėn.

Mirė

Spalių 20 d. mirė vilasalietis Jonas Baltakys, sulaukęs, rodos, 52 metų amžiaus. Velionis paliko nuliūdime žmoną Veroniką (Kanapickaitę) ir du sūnu. Palaidota per Šv. Kazimiero parapijos bažnyčią, Cote des Neiges kapinėse.

J.—

Pardavimui

Pastatas su progresuojančiu bizniu tabako distrikte. 3 Lane Bowling, Pool Room su 3 Boston ir 2 Snooker stalais, Snack Bar, minkšti gėrimai, ice cream ir cigaretai. Šeši apartamentai išnuomoti, apartamentas savininkui.

Tolimesnių informacijų galima gauti pas A. Puzarą, Box 38, Rodney, Ont., arba telefonu: 131M.

Parduodam Namus

PARŪPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDA
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus,
Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERDUN AVE., VERDUN

Tel. YOrk 5558; sekmdieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678

Mr. Russell O. Bennett, Manager
(Reed's Renting Service Reg'd)

Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Saukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius

Darbas Garantuotas — Greitas Patarnavimas

Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DU. 3655

816 Jean Talon, W.

Montreal

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

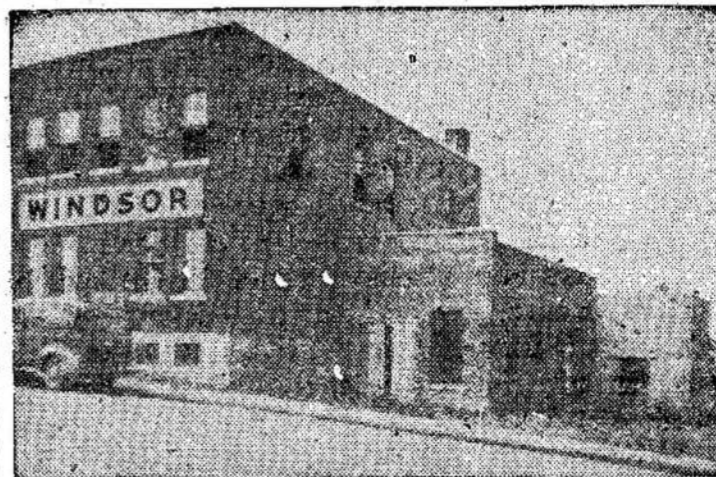
Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRenmore 6679

VERDUN, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių ligų

8537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623

Vaianδος: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED

CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD TR. 1135

Valome, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drex) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.

Pa'imame is namų ir pristatome atgal. Pagerintas patarnavimas. Darbas garantuotas.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135

Telefoną Atsako Lietuvaitė

Savininkai:

J. Matulaitis, G. Kriaučiūnas, A. Majauskas

Tie

(Stai kaip Britų Guianai Londono Kongreso britų Dailininkui Phil Raidės tish Guianai pat reikiškis visai kaip Guianai".

Vardas li reikiškis kaip šali draudomenė Bet Bo kia šali, k tanijai, b ga — gin kalas — Didelė kia cukru Booker B Co.

Laivai Viešbutis rūs.

Transporto lis, reikiškis Ir nam kai, lauka ir jų, kad tų gyven 437,000 ž.

Britų C dirbančių skaičiaus dirba ant pose, per tuose Bo Connell se.

Sioji grijos, su rios siek Afriką, Yra 2

farma, 155,000 priklaus — Book fabrikų) and Co. rikai); (trys fa

Šių ke cialiai jv nų svar su mažia ventų jų didelę g

Po cu žaliava bai svar Čia brat ir Brita Nupla merara rara Ba ti Alun Canada, amerikir nium C O už vis lon'o gi džiausių nese Va Sios d cukraus čioji Bri Dabar Guianos Tokiu Booker

Tiesa Apie Britų Guianą

(Štai ką papasakojo apie Britų Guianą Rolly Simms, Londono Caribbean Labor Kongreso viceprezidentas, britų Daily Workerio reporteriui Philip Bolsover):

Raidės B. G. reiškia British Guianą. Bet jos taip pat reiškia, ir daug tiksliau, visai ką kitą — "Bookerių Guianą".

Vardas British Guiana gali reikšti laisvą, nepriegulmingą šalį draugiškų tautų bendruomenę.

Bet Bookerių Guiana reiškia šalį, kuri dydžiu lygi Britanijai, bet valdoma su jėga — ginkluota jėga, jei reikalingas — labai didelio biznio.

Didelį biznį šioj šalyj reiškia cukrus. O cukrus reiškia Booker Bros., McConnell and Co.

Laivai reiškia Bookerius. Viešbučiai reiškia Bookerius.

Transportas, ar gera jo dalis, reiškia Bookerius.

Ir namai, dirbtuvės, fabriškai, laukai — Bookeriai turi ir jų, kad nuo jų priklausytų gyvenimas beveik visų 437,000 žmonių šalyje.

Britų Guiana turi 146,000 dirbančių žmonių. O iš to skaičiaus nemažiau 38,000 dirba ant cukraus farmų, šaipo, pervežimo tinkle ir kituose Booker and Bros., McConnell and Co. užvedimuose.

Šioj grupėj yra 54 kompanijos, su asociacijomis, kurios siekia Vakarų Indijas, Afriką, Tolimuosius Rytus.

Yra 21 didžiulė cukraus farma, kurioms priklauso 155,000 akrų žemės, o 20 jų priklauso trims kompanijom — Bookers (12 farmų ir 11 fabriku); Sandbach, Parker and Co. (5 farmos ir 3 fabriškai); S. Davson and Co. (trys farmos ir 1 fabrikas).

Šių kompanijų turtas oficialiai įvertinamas 30 milijonų svarų sterlingų. O šalyje su mažiau pusės milijono gyventojų toks turtas reiškia didelę galią.

Po cukraus seką bauxite, žaliava dėl aluminijaus, labai svarbaus dėl apsigynimo. Čia braunasi Amerikos, kaip ir Britanijos kapitalas.

Nuplaukus 70 mylių Demerara upe, randasi Demerara Bauxite Co., priklausanti Aluminium Company of Canada, kuri yra pagelbinė amerikinio giganto — Aluminium Company of America. O už visa to pečių yra Mellon'o gigantas, vienas iš didžiausių finansierių Jungtinėje Valstijose.

Šios dvi grupės, boksito ir cukraus bosai, yra valdančioji Britų Guianos jėga.

Dabar tai jėgai grumojama Guianos žmonės ir jų partija.

Tokiu būdu, palaikymui Bookerių Guianos, Mellon

pinigų, pribuvo karo laivais Superb.

Jo pagalbai atplaukė Bigbury Bay ir Burghead Bay.

Rengiasi pribūti jiems talxon orlaivianešis Implacable.

Jų gynimui siunčiami jauni vyrai, kurie nieko nežino apie Bookerių ir Mellonų pelnus.

Moterys Dirba Vandeny

"Moterys neprivalo bristi per balas eidamos dirbti", sako Venno raportas apie cukraus industrija, paskelbtas 1949 metais.

Jauna Rytų Indijos moteris, liūdydama Venno komisijai, pasakojo apie "pavojų nešioms moterims, kurios turi šokinėti per griovius dirbdamos laukuose."

Vienu sakiniu ji pasakė tai, ką galėtų pasakyti tūkstančiai Britų Guianos moterų: "Mes nenorime dirbti tokiose laukuose. Mes norime būti namie ir auginti vaikus, siųsti juos į mokyklas, o vyrams pasiųsti šiltus pusryčius".

Ką jos dirba?

Didžiama jų ravėja laukus ir padeda valyti kanalus. Britų Guianoje kiekviena ketvirtainė mylia cukraus nendrį lauke turi 49 mylias kanaliukų ir griovių ir 16 mylių gilių kanalų.

Tie kanalai valomi ir gilinami rankomis. Minėta komisija matė vyrus ir moteris braidant vandenyje iki juostos ar dar giliau, ravėjant piktžoles su rankomis ar velkant purvą ir žoles pintonėmis.

Komisija rekomendavo, kad "naudojimas moterų ir merginų" darbui vandenyje būtų sulaukytas, uždraustas įstatymais.

Čia matote šeimą, kuriai grumojama išskyrimas į tris dalis. Šeimos galva Paul Walter Glazer yra austras.

Darbininkas, dirbęs cukraus farmose didžiausiame saulės kepinime, dažnai turi eiti į darbą ir iš darbo po penkias mylias. Jis keliiasi prieš saulės patekėjimą ir grįžta namo saulei leidžiantis.

Svaraus vandens nuslopinimui troškulio niekas neparūpina — tokiu būdu tenka gerti iš kanalų, į kuriuos subėga mulų myžalai.

Didžiuoju vietų nėra jokių palapinių poilsui nuo saulės nors pietų metu ar užėjus tropiškam lietui.

Komisija, kuri tyrinėjo cukraus industrija, sakė, kad vanduo kanaluose išrodo keistu skysčiu, o kas liečia palapines, jos esą labai lengvai pastatomos.

Kaip Išrodo Namai

Zvilgterėkit į šias skaitlines. 1945 metais buvo apžiūrėta 7,994 namai Georgetown mieste, Britų Guianos sostinėj.

Iš to skaičiaus, 2,309 namai rasti netinkančiais žmonių gyvenimui, o 5,303 — nebepataisomi.

Iš 8,000 namų rasta tik 382 struktūriniai stiprūs.

Tokiuose tai namuose Georgetown žmonės gyvena. O kaip jie gyvena ant cukraus farmų?

Daugumoje farmų cukraus darbininko šeima gyvena viename kambaryje — o vidutiniška šeima turi 5 vaikus. Nėra virimo priemonių, sanitarijos, išskyrus griovelius ar duobutes. Apšviečiami žibalinėmis lempomis.

"Lovos laikinai uždengiamos marškėmis, kad nepriyltų", sako Venno komisija, "molinės grindys... nuo lietaus darosi slidžios ir pavojingos".

Virimas paprastai atliekamas ant iškeltos molio platformos. Šeimos miega ant

maišų, patiestų ant žemės; nėra jokio privatiškumo lyties atžvilgiu. Didžiausi šių šeimų kambariai turi 20 x 14 pėdų, o mažesni 14 x 10 pėdų.

Šių šeimų vaikai mokinausi skurdžiose mokyklose. Vienoj klasėj būna nuo 60 iki 120 mokinių.

Cukraus kompanijos, žmonės spaudžiant, pradeda šį tą daryti, bet jos daro labai lėtai.

Darbininkai dirba labai sunkiai. Retas kuris po 55 metų amžiaus begali toliau dirbti. O ką jie už tai gauna?

Jie vidutiniškai į savaitę uždirba 45 šilingus ir 10 penų. O viskas kainuoja tiek pat, kaip ir Britanijoj.

Smulkios Žinutės

Paliko Turta
Vertę \$28,000,000

LONDON. — Westminsterio diukas paliko turta, kurs vertinamas \$28,000,000.

Sakoma, kad palikimo duoklėmis valdžia pasiims keturius penktađalius viso turto.

Grįžo Kolėjiman
Išskoti Taikos

San Quentin, Calif. — Lee Roy Javine, 36 metų amžiaus, kurs buvo paleistas iš kalėjimo ant parolės, sugrįžo ir pasiprašė priimti atgal.

"Mano uošviai varo mane iš proto", pasakė jis užklausintas, kodėl jis nori grįžti į kalėjimą "Man reikia ramios vietos".

Jis yra išbuves kalėjime 4 metus.

Radaro Vertė Esanti Menka

WHITE PLAINS, N. Y. — Oro jėgų sekretorius Harold E. Talbot pareiškė, kad ame-

rikiųjų radaro tinklas gali būti visai bevertis dėl apsigynimo, kadangi esą būdų visai užblokuoti radarą.

Jis sako, kad gali tekti remtis gyvais stebėtojais ant žemės.

Laos Gavo Sau
"Nepriklausomybę"

PARYŽIUS. — Francija ir viena iš Indo-Kinijos valstybių — Laos pasirašė sutartį, pagal kurią Laos tampa "nepriegulminga" valstybė, išskyrus vieną dalyką — ji turi būti Francijos Sąjungos narė.

Kambodja ir Vietnamas nori gauti pilną nepriklausomybę.

Bijo, Kad Rusai
Nepralenktų Jų

CHICAGO. — Amerikiečiai statys atominės jėgos įmonę, kuri galės aprūpinti elektra 50,000 gyventojų miestą.

Ta įmonė bus statoma todėl, kad amerikiečiai bijo, kad rusai nepastatytų pirmiau, negu amerikiečiai.

Tokias lenktynes, be abejonės, galima užgirti.

GUIANOS POLICIJA
PRADEDA TERORĄ

BRITŲ GUIANA. — Britų Guianos policija, komanduojava britų gubernatoriaus, pradeda persekioti Liaudies Progresyves Partijos lyderius ir veikėjus.

Šiomis dienomis ji suėmė 6 asmenis neva už kurstymą darbininkų prie streiko.

LPP kalba apie nekooperacijos kampaniją prieš britus. Panašiai, kaip buvo Indijoj Gandžiui vadovaujant.

Amerikiečių investimentai Kanadoje jau siekia \$5,000,000,000 ir kas met auga.

Čia matote šeimą, kuriai grumojama išskyrimas į tris dalis. Šeimos galva Paul Walter Glazer yra austras.

Jo žmona yra amerikietė. Prieš apsigynimą, jie turėjo po vieną vaiką. Vieno susilaukė atvykę Kanadon. Da-

bar Kanados autoritetai nori išdeportuoti tėvą su vienu vaiku į Austriją, motiną su kitu vaiku į Ameriką, o tretį

vaiką palikti Kanadoje. Jie įvažiavo Kanadon 1950 metais ant laikino leidimo, todėl dabar varo iš Kanados.

I. ERENBURGAS

AUDRA

(Tąsa)

Ramiai tebekvėpavo vaikų, ramiai bildėjo ratai. Nina Georgijevna staiga suglamžė prirašytus lapelius. Ji užgesino žvakigalį; bandė užsnūsti, bet miegas neėmė, tada ji atmerkė akis ir, žiūrėdama į tamsų, drumstą langelį, ėmė kantriai laukti vėlyvos aušros.

— o —
Trys mėnesiai Sergeijui praėjo karščiuojantis: nežinojo, ar siūs jį į frontą. Jis veržėsi ten visu nekantriu savo prigimties aistringumu. Nina Georgijevna sakė: „Tu ne nesiklausai manęs... Kaip lunatikas...“ Išvažiuojant Valiai, jis nepasakė jai meilau žodžio. Ji traukinyje verkė visą naktį: nemylė jį manęs, žinau, kad nemylė... O jis atsituokėjęs barė save: kaipgi aš neatsisveikinau su Valia? Dabar sakai „iki pasimatymo“ — ir netiki, kad susitiksi...
Pagaliau jis gavo paskyrimą. Pionierių batalionas formavosi mažame Pavolgės miestelyje. Atrodė, čia dar nepasiekė tolimes audros dundėjimas. Buvo prekiaujama medumi, obuoliais, grietine, ramiai liežuvaui. Nuo tos ramybės Sergeijui pasidarė dar neramiau. Po darbo jis kamavosi, negalėjo nei skaityti, nei kalbėtis su draugais. Linksma, mėgstas draugiją, jis užsidarė savyje. Pranešimai buvo vis baisesni ir baisesni! Prasiveržimas Maskvos kryptimi... Vokiečiai Odesoje... Charkove... Donbase... Krime... Sergejus godžiai žiūrėjo į žemėlapi, tarsi laukdamas iš jo atsakymo — kas atsitiko?..
Kartą draugas pasakė:
— Na ir jėgėlė!.. Štai tu buvai Prancūzijoje, kaip ten buvo?
Sergejus atsakė:
— Nežinau, iš ten išvykau prieš karą.
Paskui jis prikaišėjo sau: koks aš silpnadvysis!.. Kad bent į frontą greičiau pasiųstų! Baisiausia, kai žiūri iš šalies...
Jam pasisekė: pravažiuodamas jis pamatė Maskvą. Krito drėgnas sniegas, diena buvo pilka, ūkanota. Rūsčiai skambėjo patrulių žingsniai, rūsčiai žiūrėjo merginos, apsisivilkusios vatinukais. Gatvės kirto barikados, įvairios prieštankinės kliūtys. Sergejus ėjo ir neramiai šypojo: Maskvos jie nepaisys!
Raudonojoj aikštėj jis pamatė Staliną. Stovi su miline, užsidėjęs uniforminę kepurę, o juk šalta... Ramus, ir ramiai pasakė: „Vokietija turi sprogti...“
Sergejus prisiminė, kaip jis kamavosi, ir jam pasidarė

gėda. Prancūzija?.. Juk ten visi išbėgiojo — pradendant respublikos prezidentu, baigiant karininkais, skyste praskydo. O Stalinas vietoje. Ir parada suruošė kaip kiekvienais metais. Argi tai ne geriausias atsakymas? Aišku, jie turi daug tankų. Bet žmogus gali susprogdinti tanką, gali jį ir padaryti. O žmonių turime mes.
Dešimtis kartų jis pasakojo fronte: „Taip, taip, stovėjo tribunoje. Kiekviename žodyje jautė įsitikinimą. Maskva kariška, kanonada, bombardavimai. Vien tai, kad ten — Stalinas, pakanka. Niekad nepaisys Maskvos, niekad!..“

Anksčiau jis dažnai galvodavo: kodėl aš ne tankistas, ne artileristas kaip Vasia? Net ir pėstinikuose geriau. Skaityti, kaip kiti eina į ugnį, daužo priešą, o pačiam kėblinti iš paskos, tiesti tiltus, dėti minas... Byloje ne jo savimeilė — romantika, ne be reikalo Nina Georgijevna atverdavo jam sielą.

Ir štai jis fronte. Prieš jį žemėlapis, jis kur kas didesnis už tą, į kurį jis žiūrėjo prieš mėnesį, nėra čia nei Krimo, nei Leningrado, svarbiausias miestas — Narо-Fоminkas, pažymėta kiekviena kalvutė, ir kiekviena kalvutė jam dabar svarbiau negu visi pranešimai. Tik tai vieną kartą, žiūrėdamas į žemėlapi, Sergejus pamanė: tegu juos velniai, juk tai Pamaskvė, vasarvietės, kur atėjo!..
Ir iš karto nukrypo: štai idealus gynybos linija... Esama tikro vaisto nuo didelio sielvarto: gyvenimo detalės, kruopštus darbas, kiekvienos dienos, kiekvienos valandos įtampa. Sergejus suprato, kad jo darbe svarbiausia — kantrybė; atvirumo valandėlė, jis pasakė savo komisarui Zoninui: „Skruzdėlės mes, tikros skruzdėlės. Kiti skruzdėdo, važiuoja, o mes šliaužiuojame. Ir žagarėliai, ir skruzdėlynai... Karui naudinga, teatrui netinka — pjesės neparašys. O mudviem? Šlykštu, bet, ką besakytum, patrauklu...“ Jis palinksmėjo, laisvomis valandomis ilgai kalbėdavo su draugais; ėmė darytis panašus į buvusį Sergeijų; tiktai akys pasikeitė — žiūrėjo griežčiau, ramiau; jis tatau pastebėjo skudamas — juokinga, kaip pasenėjau!..
Jo laiška Valiai buvo kupini švelnumo, bet ji prisiminė persiskyrimo šaltį, ir jai atrodė: laiškuose kažko trūksta — karščio, galit, aistros.

— o —
Jo laiška Valiai buvo kupini švelnumo, bet ji prisiminė persiskyrimo šaltį, ir jai atrodė: laiškuose kažko trūksta — karščio, galit, aistros.
Karas Sergeijui atrodė esąs rūstus, sunkus darbas. Sniego buvo daug, neišbrisi,

dažnai tekdamo eiti laukais. Šaltai stiprėjo; visi tuo žiaugėsi — kaip dabar vokiečiams! Tačiau nelengva būdavo pakvoti miške, šaltis, atrodė, pasiekia širdį, užima kvapą. O sustyrę kailiniai atrodo — lyg šarvai. Žodžiai, išėję iš burnos, virsdavo sunkiu garu, ir tas garas nenoromis, pamažu kildavo į žemą dangų, panašų į senos vatos slūksnį. Šliauždavo sniegu, garmedavo į sniegą. Pirštai nenorėdavo susilenkti. Kelio pakraščiuose mėtėsi sudegusių mašinų griaučiai, arklių lavonai. Kovotojai vaikščiodavo žąselė. Viršum jų praskrisdavo iš pradžių „rėmai“, paskui „junkersai“, „meserjai“, „fokai“, aprūkusiame sniege likdavo juodos dėmės ir mažos duobutės — kraujas stingo greitai. Eidavo tylėdami, nedainuodavo, mažai kalbėdavosi. Kaip sunkaus cecho darbininkai galavosi artileristai. Ryšininkai ugnyje ties laidus. Užkimusios merginos be paliovos kartojo nei šokis, nei tokius žodžius: „rezeta“, „kometa“.

Sergejus užsuko į sanitarinį batalioną; chirurgas, visas apsitaškęs krauju, riktėlėje: „Negalima“, jis piauštė kojas, skrodė pilvus, vieną nešė po kito; ką tik jis ištraukė bombos skeveldrą iš kirkšnies šoferiui, kuris vežė konservus. Mirė žvalgai, divizijs laikraščio rinkėjai, minosvaidininkai, kepėjai, lakūnai, medicinos seserys. Justi buvo milžiniškas įtempimas, darbas ėjo pirma mirties ir sekė paskui ją — sunku buvo ir palaidoti, įšalusi žemė spyri.

Sergejus dirbo kaip prieš karą, karštai, nesitenkindamas tuo, kas nustatyta, kažką išgalvodavo, užrašinėdavo, braižydavo. Kada jis sušneko su majoru Fomicenka apie klaidinančius įrengimus, tas ėmė mosuoti rankomis. Sergejus pagalvojo: Bielėvai ir čia... Jis nenurimo, nuvyko į divizijos štabą pas pulkininką Gluchovą.

— o —
Majoras Fomicenka kalbėjo, kad jie negalį išaiškinti, kur prieš artilerija ir minosvaidžiai — vokiečiai turi sniego pylimus, gerai užsimaskavę. Aš pasiūliu jam, bet jis nepritarė... Leisite pranešti? Penketą šešetą klaidinančių įrengimų iš sniego. Vieton ambrazūrų padėsim lentas, sniegą aplesim vandeniu... Mūsų pionieriai tatau gali padaryti per vieną naktį...
— Ir kas gi toliau?
— Jie išduos savo artileriją, minosvaidžius.
— Kodėl?
Pasirodė, pulkininkas nesiklausė Sergejau. Teko išdėstyti viską iš pradžių. Dabar jis kalbėjo kitaip — kaip akademijoje. Pulkininkas pažiūrėjo į jį stėbdamasis — atrodė, inteligentiškas žmogus... Jis paklausė

Sergiejų, kokį institutą jis baigęs, kur dirbo prieš karą. Sužinojęs, kad Sergeijui teko būti Paryžiuje, pulkininkas pasakė:
— Pietausite su manimi. Taip, taip!.. Papasakokite, kas per Babilonas ten?..
Išeidamas Sergejus paklausė:
— Drauge pulkininke, leisite pradėti vykdyti?
— Pradėkite. Netikiu aš, kad jūs juos apgausite. Kiekvienas jų leitenantukas ši mokslą išstudijavęs. Tačiau vietą jūs numatėte tinkamą. Kiekvienu atveju žalos nebus...
Dvi dienas vokiečiai šaudė į „baidykles“, kaip sakė Sergejus. Jis švitėjo: juk net Fomicenka pripažino: „Žiūrėk tikrai...“ Mūsų artilerija sunaikino keturis vokiečių pabūklus.

Pasitaikė rami diena. Ėjo kalbos, kad vokiečiai norį apeiti Maskvą — puolą Dmitrovą. Sergejus žaidė šachmatais su Zoninu, išlošė dvi partijas. Naktį kažkur šaudė.
Viskas įvyko netikėtai. Ryte atvežė pašta. Zoninas žiaudamas pasakė: „Maskvoje stato „Traviatą“ — filiale...“ Skambino iš divizijos: atsiųsti du būrius — nauja vadovietė. Ir staiga nėra ryšio. Kelias atkiristas vokiečių — prasiveržė į stotį, per dieną nuėjo aštuonis kilometrų.
— Čia eina!..
Sergejus iš pradžių nepatikėjo, bet greitai išgirdo tra-tėjimą. Jis nustebino Zoniną ramumu — lėtai, beveik tingiai pasakė:
— Teisybę sakant, inžinierijos kariuomenės paskirtis truputį kitokia. Bet, imant galvon aplinkybes... Vienu žodžiu, reikia prasimušti į tarpukaimę.
Jis išskleidė žemėlapi.
Mūšis buvo trumpas. Kelį jiems atkirto šimtinė vokiečių automatininkų. Trauktis atgal buvo neįmanoma: užpakaly vokiečiai. Sergejus kažką rėkavo, paskui jis neprisiminė ką. Neteško jie šešiolikos žmonių. Zoninas itin kinėjo, esą vokiečiai netekę dar daugiau; bet tada nerūpėjo skaičiuoti. Pralindo į tarpukaimę.
Kitą dieną pulkininkas Gluchovas pasveikino Sergeijų:
— Šaunus vyras esi, kad nesumišai. Jūsų išvaizda, taip sakant, civiliška, bet veiki ryžtingai...
Sergejus atsakė:
— Drauge pulkininke, vokiečiai prasmuko kairiojo kaimyno plentu, mes ten neminovome.
Mūšis prie lauko kelio buvo jam atsitiktinumas, bet kodėl štai plento neužminavo — čia kitas reikalas: jie šiaip ar taip pionieriai...
Pavyko truputį numigti. Paskui Sergejus parašė Va-

liai. Valandėlei jo galvoje šmestelėjo kaip sniego dul-kės: automatininkų grandinė. Kojos klimpsta... O Selezniovas rėkė „mirštu“... Gal dėl to laiškas buvo nepanašus į kitus, jame virpėjo gyvas jausmas, prisiminimas apie pavasario vakarą, neišskus laimės troškulus.
Perskaičius tą laišką, Valia šnibzdėjo: „Aš tokia laiminga, tokia laiminga“, o ašaros riedėjo iš akių; pirmą kartą jai pasidarė baisu, nepakenčiamai baisu — o jei jį užmuštų?..
Sergejus priėjo prie kovotojų. Vienas įsilinksminęs dainavo:
Sukasi Hansas, sukasi — ai, ai,
Visas pamėlo, sulinko jisai...
Sergejus ėmė juoktis:
— Iš kur tu žinai, kad Hansas? O jei Karlas?
Pribėgo Chomenka:
— Fricas, drauge kapitone, ne kitai, kaip Fricas. Ir laikraštyje parašyta...
— Tegū bus Fricas... Svarbiausia — pavirtęs lanku.
Sergejus daugiau nesiklausė žodžių, bet meliodija buvo liūdna, lyg kad sukty- si karoselė ir už lietaus užuolaidos šmėsciotų blankios šviesos... Kur tat buvo? Paryžiuje, su Mado. Koks ilgas gyvenimas užpakaly: priesaikos, klaidos meilė, rūgus! Sukasi vartos... Sergejus be priežasties buvo liūdna; jis pradžiugo, kai pašaukė jį Zoninas:
— Eime dirbti.
— o —
Mado dabar nesiskyrė su Sergejumi. Čia sutapo trumpas: prisiminimai apie trum-pą moters laimę, pirmoji meilė ir naujos jai mintys. Sergejau asmuo išsikerojo, virto gyvenimu; jai atrodė, kad apie jį kalba visi. Ir jis tebebuvo savas, artimas, su juo bučiavosi po tais plata-nais...
Dabar ant suolo sėdi vokiečiai. Vieno žavus veidas, šypsoi... Geriau vaipytus, grasintų!
Mado prisiminė tamsią audringą naktį, kada Lui skubėjo į burlaivį. Jis iš karto pamatė... Gal būt, jis tvirčiau stovėjo ant žemės. Kuo aš gyvenau? Žodžių žaidimu, karoselės šviesomis. O karoselė seniai nebesisuka... Aš ir Sergeijų labiau jaučiau, negu supratau. Mylėjau, tas tiesa... Visi kalba: „Nuostabu, kaip rusai laikosi“... Vokiečiai rašo, kad nesitikėjė... Aš žinau kodėl... Sergejus galėjo juokauti, šypotis, svajoti, ir staiga... Profesorius Diuma pasakė, kad jie iš geležies, netiesa, bet jie moka būti geležiniai.
Mado godžiai klausėsi kiekvieno gando. Įvykiai Rytuose jaudino visus. Lansje iš pradžių džiaugėsi: „Vokie-

liai dabar nulėija pernelyg d Lengva paspring pakako vokiečiai kad jie paėmė Lansje ėmė kly kiau, kad rusu dar greičiau ne Smolenske! (K lenskas, jis neži mokyklos laikų pavadinimą.) T ims degti Mas buvo santūrus kampanijos sur stoka, „raudo ma: „Aišku, sudoros, bet Profesorius Di kartus per di Londono pran jis pasitikdavo „Vokiečiai tu nuostolių!.. A rašiau, kiek j teko, tikrai ne Trukdo, bet su Rusai sprogdit tankus, neįtikė kalbėjo: „Ma mėjo, išgėrė v žė stikleliu su teliu susidaužė muša juos kaip Mado daugi žmonių; ji daž Diuma, pas da pas Leontiną; užbėgdavo pas sad stovėjo prie ir keikėsi — p timas, vokiečių bokes nesą... rado ji neipras — Aš jū lail tau. Radijo ne jūs manote, k ko atitrūkęs? informaciją... kau į kavinę p di vokiečiai... bufeto ir žiūr Vienas papras gėrė vienu r verkti — ti ašaros varvė Rusiją pasker prantate, Ma tokį meitelių Tiktai rusai Gaila, Nivelic pavasari man

liai. Valandėlei jo galvoje šmestelėjo kaip sniego dul-kės: automatininkų grandinė. Kojos klimpsta... O Selezniovas rėkė „mirštu“... Gal dėl to laiškas buvo nepanašus į kitus, jame virpėjo gyvas jausmas, prisiminimas apie pavasario vakarą, neišskus laimės troškulus.
Perskaičius tą laišką, Valia šnibzdėjo: „Aš tokia laiminga, tokia laiminga“, o ašaros riedėjo iš akių; pirmą kartą jai pasidarė baisu, nepakenčiamai baisu — o jei jį užmuštų?..
Sergejus priėjo prie kovotojų. Vienas įsilinksminęs dainavo:
Sukasi Hansas, sukasi — ai, ai,
Visas pamėlo, sulinko jisai...
Sergejus ėmė juoktis:
— Iš kur tu žinai, kad Hansas? O jei Karlas?
Pribėgo Chomenka:
— Fricas, drauge kapitone, ne kitai, kaip Fricas. Ir laikraštyje parašyta...
— Tegū bus Fricas... Svarbiausia — pavirtęs lanku.
Sergejus daugiau nesiklausė žodžių, bet meliodija buvo liūdna, lyg kad sukty- si karoselė ir už lietaus užuolaidos šmėsciotų blankios šviesos... Kur tat buvo? Paryžiuje, su Mado. Koks ilgas gyvenimas užpakaly: priesaikos, klaidos meilė, rūgus! Sukasi vartos... Sergejus be priežasties buvo liūdna; jis pradžiugo, kai pašaukė jį Zoninas:
— Eime dirbti.
— o —
Mado dabar nesiskyrė su Sergejumi. Čia sutapo trumpas: prisiminimai apie trum-pą moters laimę, pirmoji meilė ir naujos jai mintys. Sergejau asmuo išsikerojo, virto gyvenimu; jai atrodė, kad apie jį kalba visi. Ir jis tebebuvo savas, artimas, su juo bučiavosi po tais plata-nais...
Dabar ant suolo sėdi vokiečiai. Vieno žavus veidas, šypsoi... Geriau vaipytus, grasintų!
Mado prisiminė tamsią audringą naktį, kada Lui skubėjo į burlaivį. Jis iš karto pamatė... Gal būt, jis tvirčiau stovėjo ant žemės. Kuo aš gyvenau? Žodžių žaidimu, karoselės šviesomis. O karoselė seniai nebesisuka... Aš ir Sergeijų labiau jaučiau, negu supratau. Mylėjau, tas tiesa... Visi kalba: „Nuostabu, kaip rusai laikosi“... Vokiečiai rašo, kad nesitikėjė... Aš žinau kodėl... Sergejus galėjo juokauti, šypotis, svajoti, ir staiga... Profesorius Diuma pasakė, kad jie iš geležies, netiesa, bet jie moka būti geležiniai.
Mado godžiai klausėsi kiekvieno gando. Įvykiai Rytuose jaudino visus. Lansje iš pradžių džiaugėsi: „Vokie-

liai dabar nulėija pernelyg d Lengva paspring pakako vokiečiai kad jie paėmė Lansje ėmė kly kiau, kad rusu dar greičiau ne Smolenske! (K lenskas, jis neži mokyklos laikų pavadinimą.) T ims degti Mas buvo santūrus kampanijos sur stoka, „raudo ma: „Aišku, sudoros, bet Profesorius Di kartus per di Londono pran jis pasitikdavo „Vokiečiai tu nuostolių!.. A rašiau, kiek j teko, tikrai ne Trukdo, bet su Rusai sprogdit tankus, neįtikė kalbėjo: „Ma mėjo, išgėrė v žė stikleliu su teliu susidaužė muša juos kaip Mado daugi žmonių; ji daž Diuma, pas da pas Leontiną; užbėgdavo pas sad stovėjo prie ir keikėsi — p timas, vokiečių bokes nesą... rado ji neipras — Aš jū lail tau. Radijo ne jūs manote, k ko atitrūkęs? informaciją... kau į kavinę p di vokiečiai... bufeto ir žiūr Vienas papras gėrė vienu r verkti — ti ašaros varvė Rusiją pasker prantate, Ma tokį meitelių Tiktai rusai Gaila, Nivelic pavasari man

liai dabar nulėija pernelyg d Lengva paspring pakako vokiečiai kad jie paėmė Lansje ėmė kly kiau, kad rusu dar greičiau ne Smolenske! (K lenskas, jis neži mokyklos laikų pavadinimą.) T ims degti Mas buvo santūrus kampanijos sur stoka, „raudo ma: „Aišku, sudoros, bet Profesorius Di kartus per di Londono pran jis pasitikdavo „Vokiečiai tu nuostolių!.. A rašiau, kiek j teko, tikrai ne Trukdo, bet su Rusai sprogdit tankus, neįtikė kalbėjo: „Ma mėjo, išgėrė v žė stikleliu su teliu susidaužė muša juos kaip Mado daugi žmonių; ji daž Diuma, pas da pas Leontiną; užbėgdavo pas sad stovėjo prie ir keikėsi — p timas, vokiečių bokes nesą... rado ji neipras — Aš jū lail tau. Radijo ne jūs manote, k ko atitrūkęs? informaciją... kau į kavinę p di vokiečiai... bufeto ir žiūr Vienas papras gėrė vienu r verkti — ti ašaros varvė Rusiją pasker prantate, Ma tokį meitelių Tiktai rusai Gaila, Nivelic pavasari man

liai dabar nulėija pernelyg d Lengva paspring pakako vokiečiai kad jie paėmė Lansje ėmė kly kiau, kad rusu dar greičiau ne Smolenske! (K lenskas, jis neži mokyklos laikų pavadinimą.) T ims degti Mas buvo santūrus kampanijos sur stoka, „raudo ma: „Aišku, sudoros, bet Profesorius Di kartus per di Londono pran jis pasitikdavo „Vokiečiai tu nuostolių!.. A rašiau, kiek j teko, tikrai ne Trukdo, bet su Rusai sprogdit tankus, neįtikė kalbėjo: „Ma mėjo, išgėrė v žė stikleliu su teliu susidaužė muša juos kaip Mado daugi žmonių; ji daž Diuma, pas da pas Leontiną; užbėgdavo pas sad stovėjo prie ir keikėsi — p timas, vokiečių bokes nesą... rado ji neipras — Aš jū lail tau. Radijo ne jūs manote, k ko atitrūkęs? informaciją... kau į kavinę p di vokiečiai... bufeto ir žiūr Vienas papras gėrė vienu r verkti — ti ašaros varvė Rusiją pasker prantate, Ma tokį meitelių Tiktai rusai Gaila, Nivelic pavasari man

liai dabar nulėija pernelyg d Lengva paspring pakako vokiečiai kad jie paėmė Lansje ėmė kly kiau, kad rusu dar greičiau ne Smolenske! (K lenskas, jis neži mokyklos laikų pavadinimą.) T ims degti Mas buvo santūrus kampanijos sur stoka, „raudo ma: „Aišku, sudoros, bet Profesorius Di kartus per di Londono pran jis pasitikdavo „Vokiečiai tu nuostolių!.. A rašiau, kiek j teko, tikrai ne Trukdo, bet su Rusai sprogdit tankus, neįtikė kalbėjo: „Ma mėjo, išgėrė v žė stikleliu su teliu susidaužė muša juos kaip Mado daugi žmonių; ji daž Diuma, pas da pas Leontiną; užbėgdavo pas sad stovėjo prie ir keikėsi — p timas, vokiečių bokes nesą... rado ji neipras — Aš jū lail tau. Radijo ne jūs manote, k ko atitrūkęs? informaciją... kau į kavinę p di vokiečiai... bufeto ir žiūr Vienas papras gėrė vienu r verkti — ti ašaros varvė Rusiją pasker prantate, Ma tokį meitelių Tiktai rusai Gaila, Nivelic pavasari man

liai dabar nulėija pernelyg d Lengva paspring pakako vokiečiai kad jie paėmė Lansje ėmė kly kiau, kad rusu dar greičiau ne Smolenske! (K lenskas, jis neži mokyklos laikų pavadinimą.) T ims degti Mas buvo santūrus kampanijos sur stoka, „raudo ma: „Aišku, sudoros, bet Profesorius Di kartus per di Londono pran jis pasitikdavo „Vokiečiai tu nuostolių!.. A rašiau, kiek j teko, tikrai ne Trukdo, bet su Rusai sprogdit tankus, neįtikė kalbėjo: „Ma mėjo, išgėrė v žė stikleliu su teliu susidaužė muša juos kaip Mado daugi žmonių; ji daž Diuma, pas da pas Leontiną; užbėgdavo pas sad stovėjo prie ir keikėsi — p timas, vokiečių bokes nesą... rado ji neipras — Aš jū lail tau. Radijo ne jūs manote, k ko atitrūkęs? informaciją... kau į kavinę p di vokiečiai... bufeto ir žiūr Vienas papras gėrė vienu r verkti — ti ašaros varvė Rusiją pasker prantate, Ma tokį meitelių Tiktai rusai Gaila, Nivelic pavasari man

liai dabar nulėija pernelyg d Lengva paspring pakako vokiečiai kad jie paėmė Lansje ėmė kly kiau, kad rusu dar greičiau ne Smolenske! (K lenskas, jis neži mokyklos laikų pavadinimą.) T ims degti Mas buvo santūrus kampanijos sur stoka, „raudo ma: „Aišku, sudoros, bet Profesorius Di kartus per di Londono pran jis pasitikdavo „Vokiečiai tu nuostolių!.. A rašiau, kiek j teko, tikrai ne Trukdo, bet su Rusai sprogdit tankus, neįtikė kalbėjo: „Ma mėjo, išgėrė v žė stikleliu su teliu susidaužė muša juos kaip Mado daugi žmonių; ji daž Diuma, pas da pas Leontiną; užbėgdavo pas sad stovėjo prie ir keikėsi — p timas, vokiečių bokes nesą... rado ji neipras — Aš jū lail tau. Radijo ne jūs manote, k ko atitrūkęs? informaciją... kau į kavinę p di vokiečiai... bufeto ir žiūr Vienas papras gėrė vienu r verkti — ti ašaros varvė Rusiją pasker prantate, Ma tokį meitelių Tiktai rusai Gaila, Nivelic pavasari man

liai dabar nulėija pernelyg d Lengva paspring pakako vokiečiai kad jie paėmė Lansje ėmė kly kiau, kad rusu dar greičiau ne Smolenske! (K lenskas, jis neži mokyklos laikų pavadinimą.) T ims degti Mas buvo santūrus kampanijos sur stoka, „raudo ma: „Aišku, sudoros, bet Profesorius Di kartus per di Londono pran jis pasitikdavo „Vokiečiai tu nuostolių!.. A rašiau, kiek j teko, tikrai ne Trukdo, bet su Rusai sprogdit tankus, neįtikė kalbėjo: „Ma mėjo, išgėrė v žė stikleliu su teliu susidaužė muša juos kaip Mado daugi žmonių; ji daž Diuma, pas da pas Leontiną; užbėgdavo pas sad stovėjo prie ir keikėsi — p timas, vokiečių bokes nesą... rado ji neipras — Aš jū lail tau. Radijo ne jūs manote, k ko atitrūkęs? informaciją... kau į kavinę p di vokiečiai... bufeto ir žiūr Vienas papras gėrė vienu r verkti — ti ašaros varvė Rusiją pasker prantate, Ma tokį meitelių Tiktai rusai Gaila, Nivelic pavasari man

ciai dabar nulėija pernelyg d Lengva paspring pakako vokiečiai kad jie paėmė Lansje ėmė kly kiau, kad rusu dar greičiau ne Smolenske! (K lenskas, jis neži mokyklos laikų pavadinimą.) T ims degti Mas buvo santūrus kampanijos sur stoka, „raudo ma: „Aišku, sudoros, bet Profesorius Di kartus per di Londono pran jis pasitikdavo „Vokiečiai tu nuostolių!.. A rašiau, kiek j teko, tikrai ne Trukdo, bet su Rusai sprogdit tankus, neįtikė kalbėjo: „Ma mėjo, išgėrė v žė stikleliu su teliu susidaužė muša juos kaip Mado daugi žmonių; ji daž Diuma, pas da pas Leontiną; užbėgdavo pas sad stovėjo prie ir keikėsi — p timas, vokiečių bokes nesą... rado ji neipras — Aš jū lail tau. Radijo ne jūs manote, k ko atitrūkęs? informaciją... kau į kavinę p di vokiečiai... bufeto ir žiūr Vienas papras gėrė vienu r verkti — ti ašaros varvė Rusiją pasker prantate, Ma tokį meitelių Tiktai rusai Gaila, Nivelic pavasari man

A & Chester Dirbami Darbas G 699 Bl prie C

T C

čiai dabar nuleis toną. Rusija pernelyg didelės karnis, lengva paspringti". Tačiau pakako vokiečiams pranešti, kad jie paėmė Smolenską, ir Lansje ėmė klykti: "Aš sakiau, kad rusus jie sudoros dar greičiau negu mus. Jie Smolenske! (Kur yra Smolenskas, jis nežinojo, bet nuo mokyklos laikų prisiminė tą pavadinimą.) Tikriausiai ryt ims degti Maskva..." Berti buvo santūrus, pabrėždavo kampanijos sunkumus, kelių stoka, "raudonųjų" drąsumą: "Aišku, vokiečiai juos sudoros, bet negreita..." Profesorius Diuma po tris kartus per dieną klausėsi Londono pranešimų, Mado jis pasitikdavo naujienomis: "Vokiečiai turi negirdėtų nuostolių!.. Aš kažkur užrašiau, kiek jie divizijų neteko, tiktai neprisimenu kur. Trukdo, bet suprasti galima. Rusai sprogdina ant savęs tankus, neįtikėtina!.." Mari kalbėjo: "Manasis palinksmėjo, išgėrė vakar, susidaužė stikleliu su manimi, su buteliu susidaužė, pasakė — muša juos kaip kurapkas..."

Mado daugiau nebeveikė žmonių; ji dažnai buvo pas Diuma, pas daktarą Morilo, pas Leontiną; beveik kasdien užbėgdavo pas Sarbą. Jis visad stovėjo priešais molbertą ir keikėsi — prastas apšvietimas, vokiečiai įkyrėje, tabokos nesą... Neseniai Mado rado jį neįprastai linksmą.

— Aš jų laikračių neskaitytau. Radijo neturiu. Gal būt, jūs manote, kad aš nuo visko atitrūkęs? Aš turiu savo informaciją... Vakare užsukau į kavinę prie kampo. Sėdi vokiečiai... Aš stoviu prie bufeto ir žiūriu — išsigandę. Vienas paprašė konjako, išgėrė vienu maustu ir ėmė verkti — tikrų tikriausiai ašaros varvėjo: "Siūnčia į Rusiją paskersti..." Jūs suprantate, Mado, ką reiškia tokį meitelį įvaryti į ašaras? Tiktai rusai tatau pajėgia. Gaila, Nivelio nebuvo. Jis pavasarį man sakė: "Stiprios

asmenybės, Zigfridai..." O jo Zigfridas bliovė kaip veršis... Jis ištraukė iš skardinės keletą atidėtų nuorūkų, susuko, užsirūkė.

— Mado, aš dabar dažnai galvoju apie jūsų draugą rusą... Pasakė ir susigriebė — rodos, netaktiška... Tačiau Mado šyptelėjo:

— Aš taip pat... Kartais ji klausdavo save: kaip Sergiejus? Juk tai baisus karas... Ir tuoj pat atsakydavo: gyvas, aišku, gyvas, aš tatau jaučiu! Jo ir negali užmušti... Ji tebegyveno namuose žmogaus, kurio nekentė. Kai kurie šaipėsi: "Vis dėlto už pinigų kabinasi..." Lansje save ramino: "Ar maža būna, kad persimetama žodžiais? Mado, — išdidi, jeigu ji nemetė Berti, vadinas, ji ji dievina..." Tatau buvo vasarą, kada Mado ką tik buvo atsipeikėjusi. Ji nenorėjo galvoti apie savo gyvenimą, panašų į suardyta, apgriuvusį namą. Jeigu kartais ji klausė save, kas dabar daryti, tai galvojo ne apie persikėlimą, ne apie tai, kaip pakeisti egzistencijos apvalkalą, ji norėjo pulti pirmąjį sutiktą vokiečių arba nueiti į gestapą, pasakyti: "Galite mane kankinti, aš nieko neišduosiu — juk aš nieko nežinau, nė su kuo neturiu ryšių..." Ji suprato, kad tatau vaikiskumas, ėjo gatve ir svaibjo — imsiu ir sutiksiu Žozetę?.. Jai atrodė, kad surasti Žozetę — tai išeitis, kelias į prarastą skaištumą, išsivadavimas.

Berti kiekvieną dieną pietaujant susitikdavo su ta moterimi, kuri atstūmė jį. Jis vis dar negalėjo pasigydyti nuo savo jausmo, sumišdavo, kai ji plačiai atvertomis, abejingomis akimis žiūrėdavo į jį. Tiktai jai jis teisingai, kalbėjo nenorįs iš vokiečių nei pralobti, nei aukštos vietos, galvojęs ką kita: kaip sušvelninti okupaciją,

išgelbėti prancūzų gyvybes. Ji tylėdama išklaudydavo jį; kartais su aukšto luomo moters indiferentiškumu sakydavo: "Tai labai įdomu" ir eidavo į savo kambarį. O jis įniršęs glamžydavo servetėlę ir ilgai žiūrėdavo į jos kambario duris. Jis tyčiodavosi iš savęs: vyras atstumto įsimylėlio vaidmenyje, kas komedija! Laikas tatau baigti!

Daktaras Morilo, patikrinęs, ar nėra ko nors kaimyniniame kambarėje, pasakė Mado:

— Man pavyko pagauti Maskvą. Žinote, apie ką jie kalbėjo? "Panieka mirčiai". Aš — senas cinikas, bet net aš suglumau... Mado žiūrėjo į langą; gatvė, nupoliruota lietaus ir saulės, rudi rudens platanų lapai. Jis matė ką kitą: sniegą, kraują. Tai — Sergiejaus draugai, jo tauta... Kaip paprasta ir nepasiekiamas! Jeigu ji bus labai drąsi, tikra didvyrė, gal būt, ji neišsigas mirties. Bet niekinti?.. Ne, šito ji niekada nepajėgtų!..

Prabėgo pusė metų nuo tos dienos, kada, be gyvybės, viskam abejinga, ji nusileido Berti; o jos negalima buvo pažinti. Nebebuvo daugiau tos Mado, kuri skainiojo ramunes Samba dirbtuvėje ir stovėjo pasmerkta Šiaurės stotyje. Žėrinčiose, truputį nustebusiose akyse pasirodė griežtumas. Dabar ji atskinga ne tik už jausmus — už veiksmus. Jeigu ji vis dėlto pasilikdavo Berti namuose, iškentėdavo pavydulingus arba smerkiamus žvilgsnius ("žmona to paties"), tai dėlto buvo kaltas daktaras Morilo, tiksliau, aukštas tamsus, provansališkos tarsenos žmogus, kurį vadindavo "Robertu". Mado žinojo, kad jis ne Robertas, ji žinojo dabar ir kita — ne tik už jūrų, kur Lui — čia, šalia jos, siaurose, suraizgytose Paryžiaus gatvėse, žmonės kovoja, krenta, miršta.

Robertą išgelbėjo laimingas atsitiktinumas. Žalumynų k' autuvės šeimininkė ponija Diubua priglaudė sužeistąjį ir, užuot pranešusi policijai, pakvietė daktarą Morilo, kuris gydė ją nuo reumatizmo. Morilo netikėjo, kad vokiečius galima išvyti, kovą laikė beprasmiška. Jis apskritai niekuo netikėjo; nuo vaikystės, nuo pirmos knygos, nuo pirmo pabučiavimo ji apsėdo netikėjimas, kaip kartais žmonės apsėda tikėjimas. Tą netikėjimą jis palaikė savyje, juo gyveno. Kai ji pakvietė prie sužeisto-

jo, jis iš karto suprato, koks reikalas. Jis žinojo, kad gestapininkai nejuokauja, gali suimti ir poniją Diubua, ir jį. Bet vis dėlto ne niekšas gi jis! Žmogus gali negerbti principų, bet jeigu negerbti savęs, tad ir gyventi neverta.

Morilo atėjo į galvą idėja — paslėpti sužeistąjį pas Mado. Štai kur tikra vieta — vokiečiai negali Berti atsigręžti. O Mado daug kartų sakė: "Noriu ką nors padaryti..."

Mado nepaklausė Roberto, kokiomis aplinkybėmis jis buvo sužeistas. Ji suprato — negalima klausinėti. Paslapties mokslą ji perkando lengvai. Robertas gulėjo mažame kambarėje, už Mado miegamojo. Apie tai žinojo tik sena kambarinė. Berti ten neužklydavo. Vakaris jiedu šnekučiuodavosi, prisimindavo taikos metą, pasivaikščiavimus, knygas, miestus. Mado sužinojo, kad Robertas buvo studentas gamtininkas, žavėjosi botanika. Jai buvo tai juokinga: žiūrėdama į labai plačias, kietas Roberto rankas, ji kažkodėl įsivaizdavo, kaip jos skina kiaulpienes.

Jis parodė jai mažutę fotografiją. Ant uolos stovėjo mergina sportiniu kostiumu; sunku buvo įžiūrėti veidą, Mado pasirodė, kad žavi... — Kuo ji vardu? — Liusi.

— Ji toli? — To nereikia klausinėti. Mado pavydėjo: Liusi jų vienmintė. Jaunutė, bet ja pasitiki... — Ką jūs mėgote iki karo, Mado? — Berods, tapybą... Ji papasakojo apie Samba, apie kalvas prie "Želinot". Apie Sergiejų ji nutylėjo — per daug arti, o ir nereikia jam žinoti... — Ištekėjau aš iš paikumo, gėda prisipažinti; būdama dvidešimt penkerių metų, pasielgiau kaip mergiotė. Jis visur mane sekiojo, tai labai baisus žmogus. — Biznierius? — Taip, bet patrakęs... Gerai, kad dabar viskas baigta.

Robertas pasitaisė. Daktaras Morilo, kuris dažnai jį lankė (buvo sakoma, kad serga Mado), pasakė: "Galite iš naujo pradėti savo žaidimą. Tiktai pasistenkite žaisti geriau — tokių kaip ponija Diubua nedaug..."

Tai buvo paskutinis jų vakaras: jie sėdėjo mažučiam kambarėlyje ant Roberto lovos. Durys į Mado kambarį buvo praviros, ir šviesa krito ant Roberto.

(Bus daugiau)

Palaiykite Tuos Biznierius, kurie Skelbia Liaudies Balse

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING COMPANY
 Chesterfields, Studio Couches & Mattresses
 Dirbami Pagal Užsakymą, Apdengiami ir Taisomi
 Darbas Garantuotas — Aprokavimas Nemokamas
699 Bloor St. W. Lombard 1438
 prie Ossington Toronto
 Sav. John Kamichaitis

TAYLOR'S REGENT SERVICE STATION
 College and Lansdowne Kampas
Telefonas: ME. 9028
 (Dabrovoškių Zentas)

FRANK VASS, B.A.
 Advokatas - Notaras
 Suite 403 - 455 Spadina
 Toronto
 Ofiso Tel. KI. 4989
 Rezidenc. Midway 9352

Elora Flower Shop
 396 College St. RA. 5459
 RA. 4228
 Specializuojamės Prirangime Gėlių Vestuvėms ir Kitiems Reikalams
 Po darbo valandų telf.: OE. 4178

Mes Dabar Parduodam

Geriausios Rūšies Futras, Žakietus, Skraistes ir Kalnierių

- Siuvam Pagal Mierą,
- Parduodam Gatavus,
- Taisom, Perdirbam,
- Pakeičiam Fasoną.

Darbas Garantuotas

PRINCESS FASHION FURS
 506 Queen St. West
 Telefonas: EMpire 3-8884
 ir
750 Yonge St.
 Telefonas: RA. 8971

Pranešimai

Hamilton, Ont.

Svarbus Susirinkimas

Pranešame, kad Sūnų ir Dukterų Draugijos 2 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 1 dieną, Karpato rusų salėj, 707 Barton St. E.

Visi nariai ir narės prašomi atsilankyti ant šio susirinkimo, nes turime praveisti balsavimus į Centro valdybą 1954-55 metams.

Pradžia 2 valandą po piet.
Valdyba

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos 1 kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 1 dieną, 2 valandą po pietų, savo svetainėj, 160 Claremont St. Kadangi metai artinasi prie galo, tai bus labai svarbių reikalų aptarti.

Taipgi bus ir nominacijos

į kuopos valdybą ir komisijas. Tad labai svarbu, kad šis susirinkimas būtų skaitlingas.

Ir dar kartą pranešu, kad nauji nariai, kurie gavot blankas, užpildę gražintumėt sekretoriui, šiuo adresu: J. Naujokaitis, 86 Parkhurst Blvd. Telefonas: MO. 4401.

Kuop. Sekretorius

Moterų Žiniai

Šiuomį pranešame, kad Toronto Lietuvių Moterų Klubo susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 1 dieną, 4 val. po pietų, 160 Claremont St.

Klubo narės ir pašalinės maloniai esate užkviečiamos atsilankyti į susirinkimą, kuriame bus aptariamas klubo veikimas.

Užkviečia

Valdyba

Pardavimui

Plaukų kirpykla su namu, gerame distrikte. Kreiptis pas savininką: LL. 6880. (Toronto).

LLD 163 Kuopos Ruošiamas

Bankietas

įvyks

Šeštadienį, Lapkričio 7 d.

Lietuvių Salėj, 160 Claremont St.

Bus gera proga pasivaikšinti ir pasižokti.

Kviečiame dalyvauti

Rengėjai

Vakarų Kanados Žinios

Svečiai iš Prince George

VANCOUVER, B. C. — Ši miestą aplankė IV-to rajono čempionas prumeratų gavime Liaudies Balsui drg. J. Makštelė. Tai tvirtas vyras ne tik fiziniam sudėjime, bet ir savo nusistatyme, kad be sustojimo dirbti už geresnį gyvenimą darbo žmonėms.

Drg. Makštelė atvyko su trimis savo draugais — J. Simoniu, W. Diršlioku ir S. Martušiu iš Prince George, B. C., mėgindami gauti čia darbus, nes šiaurėje jau grįžta ekonominio krizio laikai; jie surado, kad ir Vancouveri tas pat.

Prince George lietuviai, vaišindami vancouveriečius, nepamiršo ir darbininkų spaudos: drg. Makštelė atsilankė LLD susirinkime, dalyvavo diskusijose, paaukojo tris dolerius gynimui mūsų

draugijos nuo Amerikos reakcijos puolimų ir 20-ts dolerių už spaudą, gaunamą iš Tarybų Lietuvos. Draugas W. Diršliokas užsirašė Liaudies Balsą, o drg. Martušis ir Šimonis žadėjo paremti, kai susiras darbus.

Prince George lietuviai nusiskundė, kad Liaudies Balsas nėra tiek įdomus, kaip buvo anksčiau, ir pripažino, kad tai kaltė visų skaitytojų. "Neparašo apie darbo ar gyvenimo sąlygas, o daugiausiai apie visokius sukaktuvių paminėjimus, kur besivaikšindami vieni kitus pamiršta paremti mūsų spaudą. Būtų daug įdomiau, jeigu aprašant kokias sukaktuves sektų eilė pavardžių, kurie parėmė darbininkų reikalą. Skaitydami žinotume ne tik tuos, kurie mini sukaktuves, bet ir daugumą dalyvių, su kuriais, gal būt, teko daugeliui iš mūsų susipažinti ar ir dirbti kartu."

Teko tuo klausimu su Prince George lietuviais sutikti. Kad nerašo į Liaudies Balsą, nukenčia daugelis lietuvių ir ekonominiai, nes kartais sutaupytas žmogaus turtas tenka valdžiai, o ne giminėms, nes nieks apie mirusį nesužino. Jie davė pavyzdį: Gruodžio mėn. 1952 metais mirė Charles Alek (Alek

navičius), kilęs nuo Biržų, Pasvalio valsč., Kriklinių parapijos. Jis turėjo ūkį Woodpecker, B. C., o jo 5 vaikūčius pridavė kaž kur svetimiems. Nerašė apie jo ligą, nei kaimynai, nei draugai, jis kiek laiko išsirgo Vancouver General ligoninėje, gi čia pat gyvenanti lietuviai jo neaplinkė, nes niekas apie tai ir nežinojo.

Jie davė ir daugiau pavyzdžių, kur Liaudies Balso skaitytojai dirbo labai nepalankiose sąlygose ir dėlto metė tuos darbus neparašydami į laikraštį. Apie blogą padėtį nežinodami vyko ten kiti mūsų tautiečiai ir tiems išsoko keli šimtai dolerių už kelionę, gi darbą turėjo palikti ir tie.

Atsisveikindami su drg. Makštele, pasižadėjome raginti visus lietuvius rašyti į Liaudies Balsą kuo dažniau. Mūsų laikraštis tam ir buvo įsteigtas, kad pagerinti ekonomines darbo ir gyvenimo sąlygas ne vien ateityje, bet ir dabar.

A. G.

DIDELĖ KOVA UŽ DIDELĮ DALYKĄ

(Atkelta nuo 2 puslp.)
vamzdis reikėtų per pus pigesni gesnį gesą kanadiečiams. Todėl šis pasiūlymas yra svarbus Kanadai, jos industrijoms ir žmonėms. Bet mes privalome kovoti už jį.

LIAUDIES BALSO

Metinis

Koncertas

įvyks

GRUODZIO 5 d.

Christie Auditorium

83 Christie St.

Toronto

Prašome ruoštis jame dalyvauti

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0681

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsisistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: 46917

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi Atliekame ir Rūbų Taisyimo Darbą

Reikalui esant prašome kreiptis:

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas

Talpa ir naujus parduodu laikrodžius, žiedus ir kt. Darbas ir Prekės Garantuota

Atdara kasdien nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak.

272 1/2 Queen St. W., Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištrina akis nervus, nuo kurių patenka nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritalko akinius.

470 College W., Toronto

Telefonas: RA. 3924

M. W. Kellermann

ADVOKATAS

6 Adelaide St. East

Ofiso telef. EM. 6-9591

Rezidenc. — MO. 1232

Toronto

Vištos ir Kiaušiniai

Šviežios vištos, žąsų, taipgi švieži kiaušiniai

pas

Art Farm Produce

563 Queen W. Toronto

Tel. WA. 5957

Visokių Pieno Produktų Krautavė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

Lietuvis Plumberis

(J. Lisauskas)

Įrengiam Aliejinį Apsildymą

Atliekam Kitus Plumberio Darbus

Darbas Garantuotas — Priinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LA. 5191

TORONTO